

Viera Kubičková a kolektív

Udržateľný rozvoj kúpeľného cestovného ruchu v SR

Vydavateľstvo EKONÓM
2025

Udržateľný rozvoj kúpeľného cestovného ruchu v SR

**Vedecký workshop
11. 12. 2025**

**Kľúčové zistenia, možnosti a
odporúčania**

**Prehľad vybraných publikačných
výstupov**

AUTORI: prof. Ing. Viera Kubičková, PhD. - Ing. Mária Halenárová, PhD. -
Ing. Lenka Pekarovičová - Ing. Miroslava Čukanová, PhD.

SPRACOVAL: Ing. Andrej Labancz - Ing. Lenka Pekarovičová

VYDAL: Vydavateľstvo EKONÓM

ISBN: 978-80-225-5271-4

Výstup je súčasťou projektu VEGA 1/0271/23 Udržiateľná obnova kúpeľného
cestovného ruchu v SR v kontexte účinkov civilizačných kríz.

Obsah

Úvod	6
Udržateľná obnova kúpeľného cestovného ruchu v SR	7
Kľúčové zistenia, možnosti a odporúčania.....	7
Aktuálne problémy slovenských kúpeľných podnikov	7
Aktuálne problémy v oblasti dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily na trhu práce vo vybraných profesiách.....	9
Opatrenia na zlepšenie perspektívy udržateľného rozvoja kúpeľných podnikov v SR	10
Využitie inovačného potenciálu subjektov KCR pre riešenia vedúce k udržateľnej obnove KCR v SR so zameraním na uplatnenie výskumu, poznatkov a inovácií ako rozhodujúcich determinantov	12
Faktory ovplyvňujúce potenciál kúpeľného cestovného ruchu v SR	15
Model udržateľného kúpeľného cestovného ruchu	17
Kľúčové návrhy a odporúčania	20
Dôsledky inflácie na dynamiku podnikateľského prostredia v strednej Európe	32
Spoločenská hodnota v cestovnom ruchu: Prehľad literatúry.....	33
Vplyv pandémie COVID-19 na ubytovacie zariadenia v krajinách V4 – súčasná situácia a perspektívy rozvoja	34
Efektívnosť hotelových zariadení v Slovenskej republike počas multidimenzionálnej krízy.....	35
Slovenský kúpeľný cestovný ruch: Komplexné zhodnotenie jeho potenciálu a výziev..	36
Hodnotenie kvality podnikateľského prostredia na Slovensku	37
Charakteristiky inovačných systémov v cestovnom ruchu v členských štátoch Európskej únie	38

Zdroje financovania kúpeľného cestovného ruchu v Slovenskej republike	39
Hodnotenie kvality v kúpeľnom podniku	40
Analýza vybraných kúpeľných podnikov na Slovensku a v Poľsku: SWOT analýza	41
Liečba post-covid syndrómu v kúpeľoch - príležitosť pre kúpeľný cestovný ruch.....	42
Hodnotenie spokojnosti klientov kúpeľného podniku	43
Marketingová komunikácia spoločnosti Slovenské liečebné kúpele Piešťany	44
Negatívne dopady pandémie na kúpeľný cestovný ruch – ohrozenia pre kúpeľný cestovný ruch.....	45
Inovačný potenciál kúpeľného cestovného ruchu	46
Ekonomické efekty kúpeľného cestovného ruchu	47
Manažment rozvoja kúpeľov Nimnica	48
Členstvo kúpeľov v oblastných organizáciách cestovného ruchu: Analýza a perspektívy	49
Štátna podpora MSP v cestovnom ruchu počas pandémie ochorenia COVID-19 v krajinách V4 – vybrané aspekty	50
Inovačná politika a inovačné systémy v kúpeľných podnikoch	51
Uvoľnenie potenciálu produktivity: Skúmanie prepojenia medzi produktivitou zamestnancov a zamestnanosťou v kúpeľnom cestovnom ruchu Slovenskej republiky	52
Marketing v kúpeľníctve: Ako marketing ovplyvňuje výkonnosť kúpeľných podnikov na Slovensku?.....	53
Skúmanie vplyvu socioekonomických faktorov na spotrebu kúpeľných služieb na Slovensku	54
Monte Carlo ako metóda pre skúmanie zmien v podnikaní v cestovnom ruchu na Slovensku	55

Vplyv výskumu a vývoja na produktivitu v cestovnom ruchu pred pandémiou COVID-19	56
Prítomnosť kúpeľov na veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR	57
Konkurenčná analýza kúpeľníctva na Slovensku: Kombinácia SWOT, EFE a IFE analýzy	58
Aplikácia modelu hodnotenia inovačného potenciálu na vybrané kúpeľné podniky	59
Úloha vládnych politík pri podpore rozvoja kúpeľného turizmu na Slovensku: Kombinácia SWOT, EFE a IFE analýzy	60
Vplyv COVID-19 na vybrané ukazovatele kúpeľných podnikov v Slovenskej republike	61
Digitálna komunikácia slovenských kúpeľných podnikov: Analýza komunikácie na sociálnej sieti Facebook	62
Liečba post-covidového syndrómu ako inovatívne postupy v kúpeľníctve: The Slovak Spa Case	63
Vplyv spolupráce na inovačnú výkonnosť kúpeľného cestovného ruchu v európskych destináciách	64

Úvod

Zborník je venovaný prezentácii kľúčových výsledkov dosiahnutých v rámci riešenia výskumného projektu VEGA *Udržateľná obnova kúpeľného cestovného ruchu v SR v kontexte účinkov civilizačných kríz*. Predstavuje priamy výstup z uskutočneného vedeckého workshopu organizovaného vedecko-výskumnou platformou INSPAHUB, ktorá vznikla a funguje ako priestor na tvorbu a transfer poznatkov o kúpeľnom cestovnom ruchu.

Prvá časť zborníka obsahuje teoreticko-aplikačné poznatky určené predovšetkým subjektom pôsobiacim na trhu služieb cestovného ruchu, ako aj riadiacim štruktúram štátu, regiónov a obcí s cieľom ich využitia pri tvorbe systémov programov a stratégií orientovaných na vytváranie optimálnych podmienok pre udržateľnú obnovu kúpeľného cestovného ruchu v SR.

Druhá časť zborníka predstavuje prehľadný materiál o originálnych štúdiách publikovaných v rámci danej témy. Spolu tak zborník dokumentuje komplexnú ekonomickú štúdiu o možnostiach využitia a rozvoja inovačného potenciálu subjektov kúpeľného cestovného ruchu na riešenia vedúce k jeho udržateľnej obnove v SR, so zameraním na uplatnenie výskumu, poznatkov a inovácií ako rozhodujúcich determinantov.

prof. Ing. Viera Kubičková, PhD.

Udržateľná obnova kúpeľného cestovného ruchu v SR

Kľúčové zistenia, možnosti a odporúčania

Vzhľadom na prírodný potenciál slovenského kúpeľníctva, jeho úspešnú tradíciu, ako aj kvalitnú medicínsko-liečebnú kompetenciu, považujeme kúpeľný cestovný ruch za kľúčovú formu cestovného ruchu na Slovensku. Tendencie presadzovania zdravého životného štýlu, starnutie populácie, význam prevencie ochorení a udržiavania psychického zdravia v manažmente zdravia jednotlivca, ekonomická efektívnosť prevencie a rehabilitácie voči liečbe vzniknutých ochorení, ako aj spoluzodpovednosť jednotlivca za vlastný zdravotný stav posilňujú dôležité postavenie kúpeľníctva v systéme zdravotnej starostlivosti.

Jadrom rozvoja kúpeľného cestovného ruchu (KCR) v jeho komplexnosti služieb je udržateľný rozvoj kúpeľníctva a kúpeľných podnikov. Preto sme uskutočnili výskum v oblasti udržateľného rozvoja kúpeľného cestovného ruchu pre perspektívu ukotvenia Slovenska v pozícii konkurencieschopnej európskej destinácie kúpeľného cestovného ruchu. Východiskom bola štúdia o aktuálnej situácii v segmente kúpeľníctva a kúpeľných podnikov.

Aktuálne problémy slovenských kúpeľných podnikov

Tabuľky 1 a 2 obsahujú zoznam aktuálnych problémov kúpeľných podnikov v SR usporiadaných podľa ich významnosti. Ich heterogénnosť vypovedá o zložitosti situácie a potreby zapojenia rôznych aktérov a iniciatív na ich riešení. Najvýznamnejšie problémy pritom reflektujú financovanie kúpeľnej starostlivosti, zvýšenú nákladovosť podnikov a dostupnosť finančných prostriedkov na rozvoj.

Tab.1 Veľmi významné problémy slovenských kúpeľných podnikov

1.	Nedostatočné finančné krytie kúpeľnej starostlivosti z rozpočtu zdravotných poisťovní	Veľmi významný problém
1.	Unifikácia platieb za výkony kúpeľnej starostlivosti bez ohľadu na skutočné oprávnené náklady	Veľmi významný problém
2.	Absencia projektových výziev na rozvoj a inovácie v oblasti realizácie kúpeľnej starostlivosti (napr. Plán obnovy, Európske štrukturálne fondy ...)	Veľmi významný problém
3.	Zvýšenie nákladov na pracovnú silu v dôsledku novej legislatívy v oblasti pracovného práva	Veľmi významný problém
3.	Zvýšenie nákladov v súvislosti s cenami energií a infláciou	Veľmi významný problém
3.	Slabá dostupnosť finančných prostriedkov na rozvoj	Veľmi významný problém
4.	Nejednoznačné vnímanie kúpeľného podniku v	Veľmi významný

	systéme zdravotnej starostlivosti zo strany štátnej správy	problém
5.	Absencia výskumného zázemia kúpeľnej liečby v SR	Veľmi významný problém
6.	Žiadna/nedostatočná prioritizácia produktov kúpeľnej starostlivosti v rámci systému zdravotnej starostlivosti	Veľmi významný problém
7.	Nedostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily na trhu práce	Veľmi významný problém
8.	Nedostatočná informovanosť o význame kúpeľnej liečby v manažmente pacienta zo strany navrhujúcich lekárov	Veľmi významný problém
9.	Nedostatočná propagácia slovenského kúpeľníctva v zahraničí	Veľmi významný problém
10.	Slabé povedomie a informovanosť pacientov o možnostiach, dostupnosti a účinkoch kúpeľnej liečby	Veľmi významný problém

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 2 Významné problémy slovenských kúpeľných podnikov

11.	Zastaranosť/nedostatočnosť infraštruktúry kúpeľného miesta mimo vnútorného kúpeľného územia (komunikácie, verejné priestranstvá, parky, verejné budovy,...)	Významný problém
12.	Žiadna/nedostatočná prioritizácia produktov kúpeľnej starostlivosti v rámci systému produktov cestovného ruchu	Významný problém
13.	Historické objekty v majetku podniku a ich nákladovosť (renovácia, údržba, rekonštrukcia)	Významný problém
14.	Nedostatočná spolupráca a podpora kúpeľných podnikov zo strany miestnej samosprávy	Významný problém
14.	Nedostatočné zabezpečenie komplexnej produktovej ponuky regiónu cestovného ruchu pre klientov kúpeľného cestovného ruchu	Významný problém
15.	Neaktuálny indikačný zoznam	Významný problém
16.	Pokles záujmu zahraničných klientov z krajín v rámci EÚ o pobyt	Významný problém
17.	Pokles záujmu samoplatcov o pobyt	Významný problém
18.	Pokles záujmu zahraničných klientov z krajín v mimo EÚ o pobyt	Významný problém

Zdroj: vlastné spracovanie

Aktuálne problémy v oblasti dostupnosti kvalifikovanej pracovnej sily na trhu práce vo vybraných profesiách

Tak výkon medicínskych služieb, ako aj výkon služieb cestovného ruchu, sú podmienené dostupnosťou kvalifikovanej a vnútorne motivovanej pracovnej sily v rôznych profesiách. Produkcia kúpeľného cestovného ruchu je komplikovanou symbiózou zdravotných, ubytovacích, stravovacích, kultúrnych, športových a iných doplnkových služieb. V jadre produktu je prítomná poznatkovo intenzívna služba – medicínska starostlivosť. Kúpeľná starostlivosť a jej kvalita je tak podmienená kvalitným a kvalifikovaným personálom, a v rámci udržateľnosti, prítomnosťou medicínskeho výskumu.

Nasledujúce tabuľky uvádzajú zoznam profesií, ktorých dostupnosť považujú kúpeľné podniky za problematickú, avšak veľmi dôležitú.

Tab. 3 Profesie s veľmi významnou nedostupnosťou

1.	Lekár	Veľmi významný problém
2.	Kuchár/čaišník	Veľmi významný problém

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 4 Profesie s významnou nedostupnosťou

3.	Zdravotná sestra	Významný problém
4.	Pomocný personál (upratovačka, inštalatér, záhradník, šofér ...)	Významný problém
5.	Fyzioterapeut	Významný problém
5.	Masér	Významný problém
6.	ICT špecialista (pracovník pre informačné a komunikačné technológie, digitalizáciu procesov, využitie umelej inteligencie a pod.)	Významný problém
7.	Manažér stravovacieho úseku	Významný problém
8.	Manažér ubytovacieho úseku	Významný problém
9.	Pracovník pre voľnočasové aktivity	Mierne významný problém

Zdroj: vlastné spracovanie

Komplex problémov v kontexte pracovnej sily je v kúpeľnom cestovnom ruchu v súčasnosti významne doplnený tým, že mzdy zdravotníckych pracovníkov sú v nemocničnom systéme výrazne posilnené, pričom v kúpeľných podnikoch sa negeneruje platbami zo zdravotných poisťovní dostatočný finančný priestor na ich krytie. Problémy sú posilnené i kompenzačnými opatreniami, ktoré násobia náklady na pracovnú silu. Zdravotnícky sektor je významným dlžníkom v systéme sociálneho poistenia a štát pristupuje k „oddľžovaniu“ nemocníc, avšak kúpeľné zariadenia tento mechanizmus nepokrýva. Výsledkom je nevýhodné postavenie kúpeľných podnikov

ako poskytovateľov zdravotnej starostlivosti v oblasti financovania kvalifikovanej pracovnej sily, ktoré kompenzujú z príjmov produkcie, ktorá nie je podporovaná z verejného zdravotného poistenia. To v konečnom dôsledku redukuje priestor kúpeľných podnikov investovať časť príjmov do rozvoja infraštruktúry a produktovej ponuky.

Opatrenia na zlepšenie perspektívy udržateľného rozvoja kúpeľných podnikov v SR

Výsledky prieskumu sa sústreďujú na identifikáciu opatrení na zmiernenie či elimináciu rozvojových problémov slovenského kúpeľníctva. Opatrenia majú heterogénny charakter. Smerujú do systému financovania kúpeľnej liečby, rozširovania portfólia produktov kúpeľnej liečby, posilnenia špecializovaného vzdelávania, rozširovania povedomia o dôležitosti prevencie a liečby ochorení prostredníctvom kúpeľnej starostlivosti, efektívnosti marketingu, posilnenia výskumu a výskumnej infraštruktúry a legislatívy. Ich uskutočniteľnosť je podmienená solídnu analýzou dopadov opatrení na fungovanie podnikov ako aj na systém poistenia verejného zdravotníctva, vzdelávania, inovácií a pod. Zaoberať sa účinkami opatrení na ekosystém kúpeľného cestovného ruchu má zásadný význam pre zabezpečenie jeho udržateľného rozvoja.

Tab. 5 Opatrenie najvyššieho významu

1.	Zvýšiť platby zdravotných poisťovní na kúpeľnú starostlivosť na úroveň oprávnených nákladov	Opatrenie najvyššieho významu
----	---	-------------------------------

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 6 Veľmi významné opatrenia

2.	Podporiť produkty včasnej rehabilitácie a prehabilitácie	Veľmi významné opatrenie
3.	Posilniť vzdelávanie v zdravotníckych odboroch na stredných a vysokých školách smerom k zabezpečeniu dostupnosti kvalifikovaného zdravotníckeho personálu pre účely produkcie služieb kúpeľných podnikov	Veľmi významné opatrenie
4.	Podporiť duševnú a fyzickú regeneráciu vybraných profesií v liečebných kúpeľoch (napr. učitelia, zdravotnícki pracovníci...)	Veľmi významné opatrenie
5.	Zaviest špecializovaný ekvivalent „dovolenkových poukazov“ pre účely preventívneho pobytu v prírodných liečebných kúpeľoch	Veľmi významné opatrenie
5.	Pripraviť projektové výzvy na rozvoj kúpeľných miest a podnikov	Veľmi významné opatrenie

6.	Pripraviť finančný mechanizmus na rozvoj kúpeľného cestovného ruchu na národnej úrovni	Veľmi významné opatrenie
6.	Posilniť špecializované vzdelávanie v odbore cestovného ruchu na stredných a vysokých školách pre potreby kúpeľného cestovného ruchu	Veľmi významné opatrenie
6.	Kategorizovať výkony kúpeľnej starostlivosti podľa náročnosti indikácií a zodpovedajúco nastaviť systém financovania kúpeľnej starostlivosti	Veľmi významné opatrenie
7.	Monitorovať a vyhodnocovať dopady liečebných kúpeľných pobytov na zdravie a pracovnú schopnosť populácie	Veľmi významné opatrenie
8.	Podporiť výskumnú infraštruktúru pre kúpeľnú starostlivosť a kúpeľný cestovný ruch v SR	Veľmi významné opatrenie
8.	Podporiť programy orientované na psychické zdravie a jeho prevenciu u detí	Veľmi významné opatrenie
9.	Posilniť propagáciu slovenského kúpeľníctva v medzinárodnom prostredí v spolupráci s relevantnými inštitúciami (Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Ministerstvo turizmu a športu SR, veľvyslanectvá, Slovakia Travel, národné marketingové agentúry a pod.)	Veľmi významné opatrenie
9.	Podporiť preventívno-edukačné pobyty pre deti i dospelých	Veľmi významné opatrenie
10.	Zjednodušiť a sprehľadniť možnosť výberu a zabezpečenia optimálnej kúpeľnej starostlivosti pre klienta (personalizácia kúpeľnej liečby) s podporou digitalizácie	Veľmi významné opatrenie
11.	Podporiť programy orientované na psychické zdravie a jeho prevenciu u dospelých	Veľmi významné opatrenie

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 7 Významné opatrenia

12.	Vytvoriť systém valorizácie a hodnotenia kvality kúpeľných destinácií	Významné opatrenie
13.	Aktualizovať indikačný zoznam	Významné opatrenie
14.	Skvalitniť štatistiku o ekonomických výkonoch kúpeľných podnikov	Významné opatrenie
15.	Financovať kúpeľnú starostlivosť prostredníctvom pripoistenia k verejnému zdravotnému poisteniu	Významné opatrenie
15.	Upraviť/zreálniť štandardy ubytovania podľa potrieb kúpeľných hostí a legislatívne ich zapracovať	Významné opatrenie

Zdroj: vlastné spracovanie

Využitie inovačného potenciálu subjektov KCR pre riešenia vedúce k udržateľnej obnove KCR v SR so zameraním na uplatnenie výskumu, poznatkov a inovácií ako rozhodujúcich determinantov

Inovačný potenciál predstavuje zdroje a procesy ich využitia, ktoré vedú k vývoju a implementácii inovácií. Za zdroje inovačného potenciálu možno označiť personál, finančné zdroje, materiálové zdroje, informačné zdroje a úroveň riadenia inovačných procesov. Inovačný potenciál KCR sa stal objektom pozorovania v rámci výskumu VEGA, nakoľko jeho hodnotenia a následné využitie sú kľúčovými poznatkami k udržateľnému vývoju KCR v SR.

Väčšina kúpeľných podnikov v SR sa do výskumu nezapája, ani sa v budúcnosti neplánuje zapojiť. Investície do výskumu a vývoja sú v kúpeľných podnikoch nedostatočné, v období rokov pandemickej krízy klesali alebo stagnovali, v období rokov 2022 – 2023 investície do inovácií a výskumu stúpili u takmer 50% podnikov. Kríza bola sprevádzaná i poklesom kvalifikovaných zamestnancov u štvrtiny podnikov. K nárastu tejto skupiny zamestnancov v postpandemickom období došlo u 29% skúmaných kúpeľných podnikov

Podiel vysokoškolsky vzdelaných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov je v priamej korelácii s dosiahnutou produktivitou práce. To vypovedá o vplyve vzdelanostnej výbavy zamestnancov na kvalitu výkonu.

Vzhľadom k typológii inovácií, kúpeľné podniky sa orientujú na zavádzanie produktových, marketingových a organizačných vo väčšom rozsahu ako na procesné či ekologické inovácie.

Najdôležitejšie stimuly zavádzania inovácií v kúpeľných podnikoch sú uvedené v tab. 8.

Tab. 8 Stimuly zavádzania inovácií v kúpeľných podnikoch

Zmenené potreby klientov
Vyspelosť a tlak konkurencie
Ekonomické výsledky podniku
Energetická kríza a nárast cien energií
Pandemická kríza
Inflácia
Požiadavky obchodných partnerov
Nespokojnosť klientov, nízka kvalita
Legislatíva SR a EÚ
Nový segment klientov
Nespokojnosť zamestnancov

Vojnový konflikt v Európe
Vlastné podnikové výsledky v oblasti výskumu a vývoja
Ekologická záťaž, ekologický problém
Externé výsledky výskumu v oblasti medicíny, balneológie a fyzioterapie
Zmeny vo vlastníckej štruktúre podniku

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 9 Vplyv interných faktorov na úspešnosť zavádzania inovácií v kúpeľných podnikoch

Referencie zákazníkov
Vlastné finančné zdroje
Stratégia rozvoja podniku
Zamestnanci kvalifikovaní v medicínskych odboroch
Stabilita a lojalita zamestnancov
Tréning a vzdelávanie zamestnancov
Externé finančné zdroje (miestne/regionálne, vládne, fondy EÚ)
Pracovníci s vysokoškolským vzdelaním v štruktúre podniku
Informácie o klientoch - databáza spotrebiteľov
Cudzie finančné zdroje komerčné
Iniciatívni zamestnanci so sklonom k zmenám
Zamestnanci kvalifikovaní v odboroch informačných a komunikačných technológií
Participácia zamestnancov na riadení
Účasť na odborných a vedeckých podujatiach (sympóziá a konferencie)
Technologické kapacity z oblasti digitálnych, informačných a komunikačných technológií
Prijatie nových zamestnancov - obmena zamestnancov
Spolupráca s miestnou samosprávou, OOCR, KOCR...
Technologické kapacity z oblasti medicínskej a terapeutickú starostlivosť
Spolupráca so strednými školami
Účasť na výstavách
Spolupráca s univerzitami
Účasť na vedecko-výskumnom projekte
Členstvo v inovačnom zoskupení - klastrí
Najímanie inovačných manažérov
Pracovníci s vedeckou kvalifikáciou v štruktúre podniku (PhD.)
Členstvo v medzinárodnom profesijnom zoskupení

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 10 Dôležité predpoklady rozširovania inovačnej aktivity kúpeľných podnikov

Vyššia účasť zdravotných poisťovní na financovaní kúpeľnej liečby
Podpora rozvoja kúpeľov zo strany štátu
Podpora preventívnej funkcie kúpeľnej liečby
Dostupnosť kvalifikovanej pracovnej sily
Podpora domáceho kúpeľného cestovného ruchu
Dostupnosť finančných zdrojov pre inovácie
Nové vedecké zistenia v oblasti medicíny, balneológie, farmakológie a fyzioterapie
Spoločenská prioritizácia cestovného ruchu a kúpeľníctva v SR
Administratívne zjednodušenie účasti kúpeľných podnikov na výskumných a rozvojových projektoch
Rozšírenie zoznamu indikácií
Podpora domáceho cestovného ruchu seniorov
Iniciatíva univerzít a výskumných inštitúcií v oblasti spoločného výskumu
Nové zahraničné trhy

Zdroj: vlastné spracovanie

Tab. 11 Kľúčové inovácie kúpeľných podnikov pre ich udržateľný rast s perspektívou zavádzania do roku 2029

Produkty na liečbu syndrómu vyhorenia
Využitie nových technológií v terapii
Tréning a vzdelávanie zamestnancov v nových liečebných postupoch a vo využívaní nových terapeutických technológií
Nové produkty preventívnej liečby
Nové produkty pre existujúce indikácie
Technológie na efektívne využitie prírodných zdrojov
Využitie digitálnych technológií v marketingu
Zavedenie nových terapeutických postupov
Nové produkty pre nové indikácie
Tréning a vzdelávanie zamestnancov v informačných, komunikačných a digitálnych technológiách
Nové doplnkové služby
Využitie umelej inteligencie
Účasť na výskume (medicína, balneológia, fyzioterapia)
Nové produkty pre seniorov
Rozšírenie spolupráce zameranej na inovácie
Ekologizácia produktu
Využitie Big Data v analýzach potrieb klientov
Technológie na druhotné využitie prírodných zdrojov
Ekologizácia procesu produkcie

Faktory ovplyvňujúce potenciál kúpeľného cestovného ruchu v SR

Na základe teoretických východísk a výsledkov výskumu boli identifikované kľúčové oblasti, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú rozvoj kúpeľného cestovného ruchu. Každý faktor zahŕňa subfaktory, ktoré bližšie špecifikujú jeho pôsobenie a význam v rámci celkového potenciálu kúpeľného cestovného ruchu. Skúmanie faktorov sa zameriava na kombináciu prírodných, ekonomických a technologických aspektov, pričom reflektuje ich prepojenosť a synergické efekty.

V nasledujúcej schéme č. 1 sú zobrazené faktory ovplyvňujúce potenciál kúpeľného cestovného ruchu v SR. Stredový kruh predstavuje celkový koncept potenciálu kúpeľného cestovného ruchu v SR, pričom je obklopený ôsmimi hlavnými faktormi, ktoré sú naň priamo prepojené. Každý faktor predstavuje špecifickú oblasť, ktorá má zásadný vplyv na rozvoj kúpeľného cestovného ruchu.

Schéma 1 Faktory ovplyvňujúce potenciál kúpeľného cestovného ruchu v SR

Faktor *Kvalita prírodných vôd* zahŕňa dostupnosť a kvalitu minerálnych a termálnych prameňov, ktoré sú základom kúpeľného cestovného ruchu. Ochrana a efektívne využívanie týchto zdrojov je nevyhnutné pre dlhodobú udržateľnosť kúpeľného cestovného ruchu. Faktor *Infraštruktúra kúpeľných zariadení* zahŕňa modernizáciu a kvalitu kúpeľných zariadení, ako aj kapacitu ubytovacích a wellness služieb. Faktor *Dopyt po kúpeľných službách* zahŕňa preferencie a správanie zákazníkov, vrátane podielu samoplatcov a pacientov hradených poisťovňami. Vývoj dopytu ovplyvňuje obsadenosť zariadení a generovanie tržieb kúpeľných podnikov.

Faktor *Legislatívne a finančné prostredie* zahŕňa legislatívne predpisy a podporu štátu, ako sú príspevky od zdravotných poisťovní alebo investičné stimuly. Stabilné legislatívne prostredie je nevyhnutné pre zabezpečenie konkurencieschopnosti kúpeľného cestovného ruchu. Faktor *Sociálne a ekonomické faktory* zdôrazňujú prístupnosť kúpeľných služieb pre domácich aj zahraničných návštevníkov a ich vplyv na miestnu zamestnanosť a ekonomický rozvoj regiónov. Faktor *Marketing a propagácia* predstavuje efektívnu propagáciu kúpeľných destinácií na domacom aj medzinárodnom trhu zahŕňa budovanie značky a zdôrazňovanie unikátnych vlastností slovenských kúpeľov. Faktor *Sezónnosť* predstavuje sezónne výkyvy v návštevnosti, ktoré výrazne ovplyvňujú obsadenosť kúpeľných zariadení a ich ekonomickú stabilitu. Minimalizácia negatívnych dopadov sezónnosti je kľúčová pre udržateľnosť. Posledný faktor *Inovácie a digitalizácia* zahŕňa zavádzanie nových technológií, ako sú online rezervačné systémy, personalizované wellness programy a digitalizácia procesov, ktoré zvyšujú atraktivitu a efektivitu kúpeľných zariadení.

Hlavné faktory predstavujú kľúčové oblasti, ktoré ovplyvňujú celkovú výkonnosť, udržateľnosť a atraktivitu kúpeľného cestovného ruchu. Napríklad *kvalita prírodných zdrojov* je základom kúpeľníctva, zatiaľ čo *infraštruktúra* ovplyvňuje schopnosť zariadení uspokojiť dopyt. Hlavné faktory predstavujú základné oblasti (napr. *dopyt po kúpeľných službách*), ktoré sa dajú rozložiť na konkrétne a merateľné subfaktory (*podiel samoplatcov, rast dopytu po wellness službách*). Subfaktory predstavujú špecifické aspekty alebo konkrétne oblasti v rámci hlavných faktorov, ktoré detailnejšie vysvetľujú, akým spôsobom hlavné faktory ovplyvňujú potenciál kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku (tab. č. 12).

Medzi najvýznamnejšie faktory, ktoré ovplyvňujú potenciál kúpeľného cestovného ruchu v SR patria: *kvalita prírodných zdrojov, infraštruktúra kúpeľných zariadení a dopyt po kúpeľných službách*.

Faktory ako *kvalita prírodných zdrojov* alebo *sezónnosť* sú *špecifické* pre kúpeľný cestovný ruch a nemusia byť tak relevantné. Subfaktory, napríklad *dostupnosť minerálnych prameňov* alebo *výdavky zdravotných poisťovní na kúpeľnú starostlivosť*, reflektujú jedinečné vlastnosti a potreby kúpeľného cestovného ruchu.

Tab. 12 Identifikované faktory a ich subfaktory ovplyvňujúce kúpeľný cestovný ruch v SR

Faktor	Subfaktor
Kvalita prírodných zdrojov	Dostupnosť minerálnych prameňov
	Chemické zloženie vôd
	Efektívnosť využívania prírodných zdrojov.
Infraštruktúra kúpeľných zariadení	Kapacita ubytovania
	Modernizácia zariadení
	Dopravná dostupnosť kúpeľných destinácií
Dopyt po kúpeľných službách	Podiel samoplatcov a pacientov hrađených poisťovňami
	Rast dopytu po wellness službách
	Preferencie zákazníkov podľa veku a regiónov
Legislatívne a finančné prostredie	Podpora zo strany zdravotných poisťovní
	Investičné stimuly pre kúpeľné podniky
	Regulačné rámce pre využívanie prírodných zdrojov
Sociálne a ekonomické faktory	Zamestnanosť v kúpeľnom cestovnom ruchu
	Ekonomický prínos pre regióny
	Cenová dostupnosť služieb
Marketing a propagácia	Počet marketingových kampaní
	Budovanie značky slovenských kúpeľov
	Medzinárodná propagácia unikátnych liečivých zdrojov
Inovácie a digitalizácia	Online rezervačné systémy
	Zavádzanie personalizovaných kúpeľných a wellness programov
	Automatizácia procesov v kúpeľných zariadeniach

Zdroj: vlastné spracovanie

Na základe identifikovaných faktorov a subfaktorov možno konštatovať, že potenciál kúpeľného turizmu je podmienený komplexnou súhrou prírodných, infraštruktúrnych, ekonomických, legislatívnych, sociálnych a technologických aspektov. Efektívne využívanie prírodných zdrojov, modernizácia infraštruktúry, rastúci dopyt po wellness službách a podpora zo strany štátu a zdravotných poisťovní predstavujú kľúčové prvky pre udržateľný rozvoj sektora. Súčasne je nevyhnutná systematická marketingová stratégia a implementácia inovatívnych riešení, ktoré prispejú k zvýšeniu konkurencieschopnosti slovenských kúpeľov na domácom aj medzinárodnom trhu.

Model udržateľného kúpeľného cestovného ruchu

V rámci naplnenia čiastkového cieľa : „navrhnuť model udržateľného rozvoja kúpeľného cestovného ruchu v SR“ sme ukazovatele identifikované v rámci Delphi metódy a nami vybrané ukazovatele zovšeobecnilí na jednotlivé prvky modelu udržateľného rozvoja kúpeľného cestovného ruchu v SR. Výber prvkov bol podporený

aj disemináciou poznatkov kúpeľného cestovného ruchu v SR. Tieto prvky modelu udržateľného kúpeľného cestovného ruchu boli vybrané, pretože komplexne pokrývajú kľúčové aspekty, ktoré ovplyvňujú potenciál kúpeľného cestovného ruchu a zabezpečujú jeho dlhodobú udržateľnosť. Vybrané boli aj pre ich vzájomnú prepojenosť a synergický efekt. Kombinácia environmentálnych, sociálno-kultúrnych, ekonomických a integrovaných aspektov zaistuje komplexný prístup k udržateľnému rozvoju kúpeľného cestovného ruchu, pričom zohľadňuje potreby prírody, miestnych komunít, návštevníkov aj podnikateľských subjektov (schéma č. 2).

Schéma 2 Prvky udržateľného modelu kúpeľného cestovného ruchu v SR

Zdroj: vlastné spracovanie

Prvok výkonnosť kúpeľných podnikov sa zameriava na zlepšenie hospodárskej výkonnosti kúpeľov prostredníctvom optimalizácie tržieb, investícií a efektívneho riadenia nákladov.

Prvok prírodné zdroje a ich využitie kladie dôraz na ochranu a udržateľné využívanie minerálnych a termálnych prameňov, ktoré sú základom kúpeľníctva. Prvok kúpeľná infraštruktúra zahŕňa investície do modernizácie zariadení a zlepšenia kapacity kúpeľných podnikov. Prvok využitie kapacít kúpeľných podnikov sa sústreďuje na zvyšovanie obsadenosti lôžok, predlžovanie pobytov a zlepšovanie prevádzkovej efektivity. Prvok pracovníci a ich výkon sa zameriava na vzdelávanie personálu, zvýšenie kvality poskytovaných služieb a podporu lokálnej zamestnanosti. Prvok marketing a propagácia zlepšuje zviditeľnenie kúpeľov prostredníctvom

moderných marketingových stratégií a efektívnej propagácie na domácich aj zahraničných trhoch (tab. 13).

Tab. 13 Prvky a ukazovatele udržateľného modelu kúpeľného cestovného ruchu v SR

Prvok	Ukazovateľ	Procesy
Využitie kapacít kúpeľných podnikov	Počet návštevníkov v kúpeľných UZ; Počet prenocovaní návštevníkov; Dĺžka pobytu návštevníkov; % využitia stálych lôžok	Zavedenie dynamického riadenia obsadenosti lôžok a optimalizácie cien podľa sezóny. Zvýšenie atraktivity kúpeľov počas mimosezónnych období prostredníctvom cenových stimulov a tematických podujatí. Rozšírenie ponuky programov a služieb, ktoré motivujú návštevníkov k dlhším pobytom.
Výkonnosť kúpeľných podnikov	Vývoj tržieb za ubytovanie; Počet prenocovaní návštevníkov	Diverzifikácia príjmov prostredníctvom doplnkových služieb. Zavedenie programov lojálnych odmien pre opakovaných návštevníkov. Zvýšenie platieb zdravotných poisťovní na kúpeľnú starostlivosť.
Prírodné zdroje a ich využitie	Počet prírodných zdrojov (minerálne a termálne pramene)	Zabezpečenie pravidelného monitorovania kvality minerálnych a termálnych prameňov v spolupráci s Inšpektorátom kúpeľov a žriedel SR. Ochrana minerálnych a termálnych prameňov prostredníctvom regulácie ich čerpania a zavedenia limitov na ich využívanie.
Kúpeľná infraštruktúra	Počet kúpeľov a kúpeľných zariadení;	Investície do modernizácie kúpeľných zariadení s dôrazom na energetickú efektívnosť a ekologické technológie. Zavedenie ekologických certifikácií pre kúpeľné zariadenia.
Pracovníci a ich výkon	Počet zamestnancov na 1 hosťa	Vzdelávacie programy na zvýšenie kvalifikácie zamestnancov, zamerané na kvalitu služieb a udržateľnosť. Podpora miestnej zamestnanosti prostredníctvom zapojenia lokálnych obyvateľov do prevádzky kúpeľných zariadení.

Marketing a propagácia	Počet návštevníkov; Vývoj tržieb za ubytovanie	Cielené marketingové kampane zamerané na domáci aj zahraničný trh s dôrazom na jedinečné liečebné vlastnosti slovenských kúpeľov. Spolupráca s DMO a OOCR na vytváraní balíčkov, ktoré kombinujú kúpeľné pobyty s regionálnymi atrakciami. Využívanie moderných marketingových nástrojov, ako sú online kampane, virtuálne prehliadky a propagácia na sociálnych sieťach.
Výskum a vývoj kúpeľného cestovného ruchu	Vznik a diseminácia poznatkov	Vznik výskumnej inštitúcie s pôsobením v oblasti KCR, spolupráca vysokých škôl s kúpeľnými podnikmi.

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové návrhy a odporúčania

Na základe výsledkov výskumu formulujeme nasledovné návrhy a odporúčania, ktoré vychádzajú z trendovej analýzy, prognóz a skúmania faktorov determinujúcich potenciál kúpeľného cestovného ruchu v Slovenskej republike. Tieto odporúčania sú určené pre manažment kúpeľných podnikov, regionálne samosprávy, štátnu správu a odborné inštitúcie zaoberajúce sa rozvojom kúpeľného cestovného ruchu. Viaceré z nich majú prienikový charakter.

1. Vznik a etablovanie výskumného zázemia kúpeľného cestovného ruchu na národnej úrovni

- Opatrenia:** Vznik výskumnej inštitúcie pre vývoj nových liečebných postupov a terapií a hodnotenie dopadov aplikácie kúpeľnej liečby na zdravie jednotlivca i populácie; Podpora výskumných entít a aktivít zameraných na spoločenské a ekonomické aspekty produkcie služieb kúpeľného cestovného ruchu; Posilnenie dostupnosti štatistických dát o KCR (ekonomické i medicínske); Podpora výskumu z oblasti geológie, environmentalistiky s cieľom identifikácie a zavádzania riešení pre udržateľné využívanie prírodných liečivých zdrojov.
- Zdôvodnenie:** Jadrom kúpeľného cestovného ruchu je produkcia poznatkovo intenzívnej medicínskej služby s využitím kvalitných prírodných zdrojov. Konkurencieschopnosť produktov KCR je závislá na ich účinnosti na zdravie pacienta/kúpeľného hosta, ktorá je podmienená využitím najnovších

vedeckých poznatkov z medicíny, farmakológie, balneológie a iných vedných odborov. Ponuka sofistikovaných, výskumom podložených produktov kúpeľnej liečby je fundamentom ich kvality. Poznatky z oblasti ekonómie, cestovného ruchu posilnia ich uplatnenie na medzinárodnom trhu kúpeľného cestovného ruchu.

- *Zodpovedné authority:* Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, Ministerstvo životného prostredia SR, Štatistický úrad SR

2. Vytvorenie strategického dokumentu pre dlhodobý rozvoj a uplatnenie služieb prírodných liečebných kúpeľov a liečební v Slovenskej republike

- *Opatrenie:* Vytvorenie strategického dokumentu na udržateľný rozvoj KCR v SR, ktorý bude výsledkom medzirezortnej spolupráce Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva cestovného ruchu a športu SR. Strategický dokument by bol vhodný na stanovenie dlhodobej vízie a cieľov kúpeľného cestovného ruchu v SR, reguláciu a ochranu prírodných liečivých zdrojov, zlepšenie financovania a dostupnosti kúpeľnej starostlivosti, podpora inovácií a výskumu, zvýšenie konkurencieschopnosti a zlepšenie legislatívneho rámca.
- *Príklad:* takýto strategický dokument je v Českej republike, ktoré vydáva Ministerstvo zdravotníctva ČR s názvom „Koncepcie lázeňství České republiky 2022“ (MZ ČR, 2025). Obsahuje nasledovné ciele:
 - Efektívne využívanie prírodných liečivých zdrojov a racionálne uplatňovanie ochranných opatrení.
 - Podporu liečby detí a mládeže do 18 rokov, najmä po úrazoch, ťažkých ochoreniach a pri diagnózach spojených s neurohumorálnou dysbalanciou, cukrovkou či astmou.
 - Zrovnoprávenie podmienok komplexnej a príspevkovej starostlivosti prostredníctvom investícií do štátnych kúpeľov a dotačných programov na ochranu prírodných liečivých zdrojov a vybavenie balneo-prevádzok.
 - Úpravu systému financovania kúpeľnej starostlivosti, vrátane priameho prekladu ekonomicky aktívnych pacientov do kúpeľných zariadení a zavedenia preventívnych screeningových programov počas kúpeľných pobytov.
 - Aktualizáciu dokumentov na ochranu zdrojov a kúpeľných miest, vrátane publikácie metodických odporúčaní pre kvalitu kúpeľnej starostlivosti a definovania minimálnej lôžkovej kapacity.

- Podporu výskumu v oblasti kúpeľníctva prostredníctvom spolupráce s výskumnými organizáciami a realizácie klinických štúdií zameraných na inovácie a udržateľnosť zdrojov v kontexte klimatických a antropogénnych faktorov.
- Využitie potenciálu kúpeľnej starostlivosti v rámci primárnej prevencie, napríklad návrhom screeningových programov zameraných na prevenciu ochorení spojených s obezitou, hypertenziou či rizikom vzniku diabetu II. typu.
- Realizáciu opatrení pre udržateľný rozvoj kúpeľného prostredia a jeho zdrojovej základne, vrátane vytvorenia manuálu pre tvorbu nového kúpeľného štatútu a revízie opatrení na ochranu prírodných liečivých zdrojov.

3. Legislatívna podpora kúpeľného cestovného ruchu

- *Opatrenia:* Vytvorenie stimulujúceho a stabilného legislatívneho rámca pre kúpeľný cestovný ruch, rovnocenné postavenie kúpeľných podnikov v systéme zdravotnej starostlivosti, podporu podnikateľského prostredia pre posilnenie daňových stimulov pre investície do vlastného výskumu a infraštruktúry kúpeľných podnikov.
- *Konkrétny príklad:* Zníženie DPH na kúpeľné služby a zavedenie dotačných schém na modernizáciu kúpeľných zariadení. V Nemecku je štandardná sadzba DPH 19 %, ale od roku 2024 kúpeľné destinácie a podniky podliehajú zníženej sadzbe DPH vo výške 7 %. Kúpeľné podniky v Nemecku deklarujú, že im znížená daň pomohla investovať do inovácií a rekonštrukcií kúpeľného vybavenia (NWB, 2024).
- *Zodpovedné authority:* Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo financií SR.

4. Implementácia environmentálne udržateľných riešení v kúpeľných zariadeniach

- *Opatrenia:* Zavedenie environmentálne šetrných riešení v kúpeľných zariadeniach, ako sú energetická efektívnosť, recyklácia vody a odpadov, minimalizácia odpadu či využitie lokálneho hodnotového reťazca.
- *Dopady:* Systémy tepelnej rekuperácie môžu znížiť náklady na vykurovanie a chladenie o 20 – 30 %, v závislosti od typu zariadenia a jeho prevádzky. Inštalácia solárnych panelov môže znížiť spotrebu elektrickej energie o 15 – 30

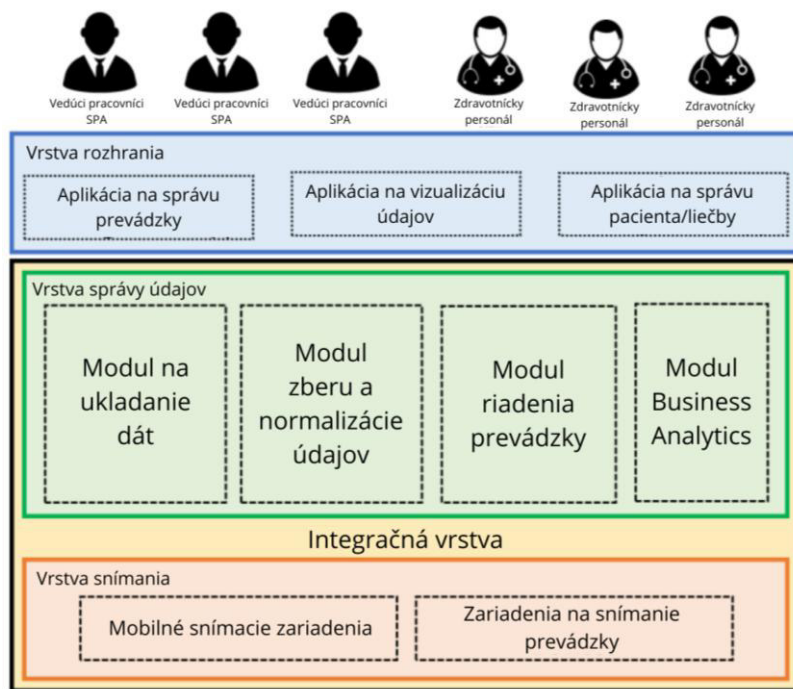
%. Kompostovanie organického odpadu v kúpeľných zariadeniach môže znížiť celkový odpad o 30 – 50 %. Použitie geotermálnej energie (ako v Blue Lagoon) môže znížiť celkové energetické náklady až o 60 – 80 % (Todorović, Kim, 2014).

- *Príklad:* Kúpeľné podniky môžu implementovať solárne panely, tepelnú rekuperáciu, ekologické čistiace prostriedky, zero-waste koncepty v gastronómii, využívanie termálnej vody na vykurovanie. Napr. Aqua Dome – Tirol Therme Längenfeld (Rakúsko) využíva geotermálnu energiu na vykurovanie svojich priestorov a ohrev vody v bazénoch. Okrem toho sú budovy navrhnuté s dôrazom na energetickú efektívnosť a minimalizáciu tepelných strát.
- *Zodpovedné authority:* Kúpeľné podniky, regionálne samosprávy, Ministerstvo životného prostredia SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, Ministerstvo športu a cestovného ruchu SR.
- *Financovanie:* Operačný program Kvalita životného prostredia (OP KŽP) - Podpora zameraná na zvýšenie energetickej efektívnosti budov, obnoviteľné zdroje energie (OZE), recykláciu a odpadové hospodárstvo; Plán obnovy a odolnosti SR; Program LIFE; Environmentálny fond SR; Štátne dotácie a granty Ministerstva životného prostredia SR (MŽP SR); Zelené bankové úvery; Súkromné nadácie a granty (Nadácia EPH, Nadácia VÚB, Nadácia Slovenskej sporiteľne) alebo PPP projekty (Public-Private Partnership).

5. Digitalizácia a technologická inovácia kúpeľných služieb

- *Opatrenia:* Rozvoj nových terapeutických a wellness produktov založených na využití moderných technológií, integrácia telemedicíny, využitie umelej inteligencie v diagnostike, aplikácia virtuálnej reality pri rehabilitačných procedúrach. Digitalizácia informačnej infraštruktúry, marketingových aktivít a dynamizácie cien.
- *Konkrétny príklad:* Digitálne aplikácie na personalizovaný kúpeľný plán, využitie termálnych vôd na nové formy hydroterapie. Martins, José, et al. (2021) v rámci svojho výskumu predstavujú koncepčný model pre neinvazívny snímací systém založený na nositeľných zariadeniach, ktoré dokážu monitorovať súbor biomarkerov pacientov, ktoré budú slúžiť ako základ pre overenie účinkov prírodnej liečivej vody a kúpeľných procedúr. Rovnako predstavili aj schému pre monitorovanie účinkov prírodných liečivých vôd (schéma č. 3).

Schéma 3 Model pre monitorovanie účinkov prírodných liečivých vôd

Zdroj: spracované podľa Martins, José, et al. (2021).

- *Zodpovedné autority:* Výskumné inštitúcie, univerzity, kúpeľné podniky, Ministerstvo zdravotníctva SR.

6. Reforma vzdelávacích a kvalifikačných programov v kúpeľnom cestovnom ruchu

- *Opatrenia:* Modernizácia odborného vzdelávania a prípravy pracovníkov v kúpeľnom cestovnom ruchu prostredníctvom certifikovaných kurzov, praktických stáží a partnerstiev s odbornými inštitúciami.
- *Konkrétny príklad:* Vytvorenie centra excelentnosti pre kúpeľnú starostlivosť a wellness manažment v spolupráci so slovenskými univerzitami a zahraničnými inštitúciami. Vytvorenie špecializovaných študijných odborov zameraných na kúpeľný manažment, wellness terapiu a balneológiu. Centrá excelentnosti pre kúpeľnú starostlivosť sú špecializované inštitúcie zamerané na výskum, vzdelávanie a implementáciu najlepších postupov v oblasti balneológie a kúpeľníctva. Tieto centrá často vznikajú v krajinách s bohatou tradíciou kúpeľníctva a prírodných liečivých zdrojov (napr. ČR s názvom Centrum lázeňského výzkumu).

- *Zodpovedné authority:* Ministerstvo školstva SR, profesijné združenia, kúpeľné podniky.
- *Financovanie:* Národný projekt Centrá excelentnosti OVP (CEOVP) (MSVVS, 2024).

7. Modernizácia a rozšírenie infraštruktúry kúpeľných zariadení

- *Opatrenia:* Rekonštrukcia historických kúpeľných budov a parkov, investície do rozšírenia či optimalizácie a modernizácie kapacít, modernizácia zdravotníckych zariadení a rehabilitačných centier, vytváranie bezbariérových prístupov, úprava štandardov ubytovania podľa potrieb kúpeľných hostí a ich legislatívne ukotvenie.
- *Konkrétny príklad:* Kompletná modernizácia ubytovacích a liečebných kapacít v tradičných kúpeľoch, zavedenie smart technológií do kúpeľných komplexov. Modernizácia bazénových komplexov, zlepšenie prístupnosti kúpeľných zariadení pre osoby so zníženou mobilitou, vytvorenie nových liečebných centier s najmodernejšou technikou.
- *Zodpovedné authority:* Ministerstvo dopravy SR, Ministerstvo zdravotníctva SR, kúpeľné podniky, Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, Ministerstvo kultúry SR.

8. Optimalizácia sezónneho využitia kapacít kúpeľov

- *Opatrenia:* Uplatnenie dynamických cien a produktov liečebnej kúpeľnej starostlivosti s celoročnou atraktivnosťou (napr. preventívna starostlivosť, vrátane preventívnych prehliadok, programy prevencie chorôb, rehabilitácia, včasná rehabilitácia). Predĺženie kúpeľnej sezóny rozšírením celoročných služieb mimo liečebnej starostlivosti – organizovanie kongresov, firemných pobytov, tematických festivalov. Optimalizácia sezónneho využívania kapacít kúpeľov zahŕňa strategické riadenie zdrojov a služieb s cieľom zvýšiť ziskovosť a udržateľnosť. Dá sa to dosiahnuť rôznymi prístupmi, vrátane energetického manažmentu, diverzifikácie služieb a integrácie komunity (Veljović, Vasović, 2024).
- *Konkrétny príklad:* V zimných mesiacoch ponúkajú kúpeľné podniky priestory pre firemné školenia, konferencie a wellness pobyty pre zamestnancov. Hotel Thermia Palace a Balnea Esplanade sú často využívané na tieto účely. V spolupráci s mestom organizujú tematické podujatia, ako je Festival zdravia a

wellness či Hudobné leto v Piešťanoch, ktoré priťahujú návštevníkov aj mimo hlavnej sezóny (Piešťany, 2024).

- *Zodpovedné authority:* Ministerstvo cestovného ruchu a športu SR, kúpeľné podniky, hotely.

9. Optimalizácia finančných príspevkov zdravotných poisťovní na kúpeľnú liečbu a aktualizácia indikačného zoznamu

V súčasnosti zdravotné poisťovne poskytujú pri skupine A sumu 56-59 eur, kde nákladová cena za jeden pobyt je 83 eur. Zvyšnú sumu musia klienti doplatiť. V skupine B je preplácaná len zdravotná starostlivosť vo výške 31 eur na deň, čo pri dnešných cenách energií a personálu sa nedá pokryť (ASK, 2024). Kúpele avizujú zvyšovanie doplatkov. Ak sa pacient lieči v kúpeľoch napríklad 20 dní, za každý deň doplatí minimálne 5 eur, za celý pobyt si celkom pripláti 100 eur (ASK, 2024). Zdravotné poisťovne mali v roku 2023 určené percento výdavkov pre jednotlivé typy zdravotnej starostlivosti z celkovej sumy výdavkov určenej na zdravotnú starostlivosť v priemere 0,88% (MZ SR, 2024). To znamená, že pacienti si budú musieť priplácať za služby ako napr. masáže alebo liečbu.

- *Opatrenia:* Optimalizácia spektra diagnóz v indikačnom zozname podľa aktuálnej zdravotnej situácie populácie (napr. pridať syndróm vyhorenia a iné psychiatrické diagnózy, vyňať neaktuálne), pri ktorých poisťovne preplácajú kúpeľnú starostlivosť, zvýšenie finančných príspevkov z verejného zdravotného poistenia na liečebné pobyty na úroveň oprávnených nákladov a zavedenie podpory pre preventívne kúpeľné programy, programy včasnej rehabilitácie a prehabilitácie.
- *Príklad:* Zvýšenie príspevkov na liečebné pobyty seniorov a pacientov s civilizačnými ochoreniami, podpora rehabilitačných pobytov po operáciách či dlhodobých ochoreniach. Kúpeľná liečba prináša pozitívne výhody pre zamestnancov a zamestnávateľov:
 - Zlepšené zdravie zamestnancov: Podpora zdravšieho životného štýlu vedie k zníženiu zdravotných rizík, menšiemu počtu dní práceneschopnosti a zlepšeniu celkovej pohody zamestnancov.
 - Zvýšená produktivita: Zdravší zamestnanci sú produktívnejší, angažovanejší a motivovanejší, čo vedie k zlepšeniu pracovného výkonu a zníženiu absencií.
 - Zníženie nákladov: Preventívne opatrenia v oblasti zdravotnej starostlivosti a zdravší životný štýl môžu viesť k nižším nákladom na zdravotnú starostlivosť pre zamestnancov aj zamestnávateľov.

- Prilákanie a udržanie talentov: Ponuka robustných wellness programov môže prilákať špičkové talenty a udržať existujúcich zamestnancov, ktorí si cenia svoje zdravie a pohodu.
- Zlepšená kultúra na pracovisku: Wellness a kúpeľné programy môžu podporovať pozitívnu kultúru na pracovisku, zdôrazňujúc odhodlanie organizácie v prospech zdravia a šťastia zamestnancov.
- *Zodpovedné authority:* Zdravotné poisťovne, Ministerstvo zdravotníctva SR.

10. Rozvoj spolupráce subjektov v rámci kúpeľného cestovného ruchu

- *Opatrenie:* Vznik platforiem spolupráce v oblasti výskumných a vývojových aktivít za účasti kúpeľných podnikov, podnikateľských subjektov z rôznych odborov činností prevažne regionálneho charakteru, samosprávy, výskumných autorít, univerzít a vzdelávacích inštitúcií.
- *Zodpovedné authority:* kúpeľné podniky, samosprávy, subjekty destinačného manažmentu

11. Kategorizácia kúpeľných zariadení

- *Opatrenie:* Uskutočniť revíziu rozsahu a kvality poskytovaných služieb kúpeľných zariadení v zmysle ich orientácie na kúpeľnú liečebnú starostlivosť a na wellness služby.
- *Dopad:* Jasná identifikácia a kategorizácia kúpeľných podnikov orientovaných primárne na liečbu a zdravotnú starostlivosť. Ich posilnenia v systéme financovania z verejného zdravotného poistenia.
- *Zodpovedné authority:* Zdravotné poisťovne, Ministerstvo zdravotníctva SR

12. Monitoring inovačného potenciálu kúpeľných podnikov s cieľom identifikovať jeho silné a slabé prvky.

- *Opatrenie:* Zaviesť systém monitoringu využitia zdrojov inovačného potenciálu kúpeľných podnikov.
- *Dopad:* Identifikácia silných a slabých prvkov inovačného systému podniku a aplikovať opatrenia na zlepšenie.
- *Príklad:* Uvádzame príklad metodického nástroje na hodnotenie inovačného potenciálu kúpeľného podniku.

Schéma 3 Model hodnotenia inovačného potenciálu kúpeľného podniku

Zdroj: vlastné spracovanie

Navrhované opatrenia a odporúčania môžu prispieť k zvýšeniu konkurencieschopnosti a dlhodobej udržateľnosti kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku. Ich implementácia si však vyžaduje koordinované úsilie zo strany kúpeľných zariadení, verejných inštitúcií a súkromného sektora. Slovensko má významný potenciál na rozvoj kúpeľného cestovného ruchu, avšak jeho naplnenie si vyžaduje systematické úsilie v oblasti modernizácie, inovácií, legislatívnej podpory a marketingu, čo by mohlo významne zvýšiť jeho konkurencieschopnosť a dlhodobú udržateľnosť. Súhlasíme s názormi, že kúpeľný cestovný ruch má na Slovensku značný potenciál, avšak jeho rozvoj musí byť založený na udržateľných stratégiách. Je potrebné zlepšiť infraštruktúru a marketing, aby sa zvýšila konkurencieschopnosť slovenských kúpeľov na globálnom trhu. Budúci výskum by sa mal zamerať na presnejšie určenie ukazovateľov, ktoré by umožnili lepšie kvantifikovať sociálno-ekonomický dopad kúpeľného cestovného ruchu a identifikovať kľúčové oblasti pre jeho udržateľný rozvoj.

Použité zdroje:

1. HALENÁROVÁ, Mária. Hodnotenie potenciálu kúpeľného cestovného ruchu a perspektíva jeho udržateľného rozvoja v Slovenskej republike. Dizertačná práca. 2025.
2. MARTINS, José - MOREIRA, F. - AU-YONG-OLIVEIRA, M. - GONÇALVES, R. - BRANCO, F. Digitally monitoring thermalism health and wellness effects – a conceptual model proposal [kapitola v knihe]. In *ROCHA, Á. - ADELI, H. - DZEMYDA, G. - MOREIRA, F. - RAMALHO CORREIA, A.M. (Ed.) Trends and Applications in Information Systems and Technologies. WorldCIST 2021. Advances in Intelligent Systems and Computing*, vol. 1368. Cham: Springer, 2021, s. 411-421. [30. januára 2025]. Dostupné na: https://doi.org/10.1007/978-3-030-72654-6_40.
3. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Koncepcie lázeňství České republiky 2022+. [online]. 2022. [cit. 15. Februára 2025]. Dostupné na: <https://www.databaze-strategie.cz/cz/mzd/strategie/koncepcie-lazenstvi-ceske-republiky-2022?typ=tab>
4. MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Platný indikační seznam pro lázenskou péči za rok 2022. [online]. 2022. [cit. 13. januára 2024]. Dostupné na: <https://www.mzcr.cz/platny-indikacni-seznam-pro-lazenskou-peci/>.
5. NWB. Smernica o DPH čl . smernica o DPH článok 9 ; UStG § 15 ods. 1 prvá veta č . UStG § 2 ods . UStG § 1 Abs 1 Nr. [online]. 2022. [cit. 16. februára 2025]. Dostupné na: <https://datenbank.nwb.de/Dokument/1041290/>
6. PEKAROVIČOVÁ, Lenka. Inovačný potenciál kúpeľného cestovného ruchu. Diplomová práca. 2024
7. TODORVIĆ, Marija - KIM, Jeong. In search for sustainable globally cost-effective energy efficient building solar system – Heat recovery assisted building integrated PV powered heat pump for air-conditioning, water heating and water

saving. [online]. In: *Energy and Buildings*. 2014, č. 85. s. 346-355. Dostupné na: 10.1016/j.enbuild.2014.08.046.

8. VELJOVIĆ, Sonja - VASOVIĆ, Nevena. Measuring spa tourism sustainability and seasonality in Serbia: Case study of the spa centres [kapitola v zborníku]. In *Tourism International Scientific Conference Vrnjačka Banja - TISC 2024*. Vrnjačka Banja: University of Kragujevac, Faculty of Hotel Management and Tourism, 2024, s. 448-459. [Cit. 26. januára 2025]. Dostupné na: <https://doi.org/10.52370/TISC24448SV>.

Prehľad vybraných publikačných výstupov

Dôsledky inflácie na dynamiku podnikateľského prostredia v strednej Európe

Viera Kubičková, Monika Naďová Krošláková, Adrián Čakanišín, Mária Halenárová

Abstrakt

Nasledujúca štúdia sa zaoberá vplyvom inflácie na vznik a zánik podnikov v konkrétnych krajinách strednej Európy – konkrétne na Slovensku, v Poľsku, Nemecku, Českej republike a Rumunsku – v období rokov 2014 až 2021, a to pomocou analýzy ročných údajov. Prostredníctvom panelovej regresnej analýzy výskum objasňuje koreláciu medzi mierou inflácie a podnikateľskými aktivitami. Zistenia poukazujú na štatisticky významný pozitívny vplyv inflácie na vznik nových podnikov, pričom najsilnejšia korelácia sa prejavila v Nemecku. To naznačuje, že inflačné tlaky môžu pôsobiť ako podnet pre podnikateľskú činnosť. Na druhej strane štúdia odhaľuje pozitívnu, avšak menej výraznú súvislosť medzi infláciou a zánikom podnikov – najmä v Poľsku, kde zvýšená inflácia prispieva k vyššej miere ukončenia podnikania. Tieto výsledky naznačujú, že hoci inflácia môže podporiť zakladanie nových podnikov, zároveň môže vyvolať nestabilitu a zvýšiť pravdepodobnosť zániku podnikov v menej odolných ekonomikách. Výskum poskytuje cenné poznatky pre tvorcov hospodárskej politiky, keď zdôrazňuje potrebu zohľadňovať inflačné trendy pri navrhovaní opatrení zameraných na vytváranie podporného prostredia pre podnikanie. Nasledujúci výskum by mal zahrnúť doplnkové makroekonomické premenné a rozšíriť časové obdobie, aby sa dosiahlo komplexnejšie pochopenie vzťahu medzi infláciou a dynamikou podnikateľského prostredia v regióne.

Kľúčové slová

ekonomická inflácia, podnikateľské prostredie, nové podniky, zaniknuté podniky, stredná Európa

Zdroj

ADE02

The Economic Consequences of Inflation on the Dynamics of Business Environment in Central Europe / Viera Kubičková, Monika Naďová Krošláková, Adrián Čakanišín, Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: Journal of Infrastructure, Policy and Development. - El Monte : EnPress Publisher. - ISSN 2572-7923. - Vol. 8, no. 15 (2024), pp. 1-17. [KUBIČKOVÁ, Viera [25 %] - NAĎOVÁ KROŠLÁKOVÁ, Monika [25 %] - ČAKANIŠÍN, Adrián [25 %] - HALENÁROVÁ, Mária [25 %]]

typ výstupu: článok; výstup: zahraničný; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Spoločenská hodnota v cestovnom ruchu: Prehľad literatúry

Lenka Pekarovičová

Abstrakt

Spoločenská hodnota v cestovnom ruchu predstavuje rastúcu oblasť výskumu s významnými dôsledkom pre rozvoj tohto sektora. Cieľom tejto štúdie je uskutočniť systematický prehľad literatúry zameraný na spoločenskú hodnotu v cestovnom ruchu založený na publikáciách z databázy Web of Science. Na analýzu 350 relevantných publikácií bola použitá bibliometrická analýza, ktorá identifikovala trendy v počte štúdií, ich geografickom rozložení a hlavných autoroch. Zatiaľ čo výskum spoločenskej hodnoty v cestovnom ruchu bol v druhej polovici 20. storočia pomerne zriedkavý, od roku 2003 možno pozorovať postupný nárast, pričom významné vrcholy výskumnej aktivity nastali v rokoch 2016 a 2022. Hoci Čína vedie v počte publikácií, najaktívnejší autor a inštitúcia, Sejong University, pochádzajú z Južnej Kórey. Zistenia potvrdzujú, že spoločenská hodnota má výrazný vplyv na spokojnosť turistov, ich správanie a vnímanie.

Kľúčové slová

spoločenská hodnota, cestovný ruch, bibliometrická analýza, prehľad literatúry

Zdroj

ADF01

Social Value in Tourism: Literature Review / Lenka Pekarovičová. - VEGA 1/0271/23. In: Studia commercialia Bratislavensia [elektronický zdroj] : Scientific Journal of Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. - Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 2025. - ISSN 1339-3081. - Roč. 18, č. 1 (2025), s. 55-66. [PEKAROVIČOVÁ, Lenka [100 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Vplyv pandémie COVID-19 na ubytovacie zariadenia v krajinách V4 – súčasná situácia a perspektívy rozvoja

Adrián Čakanišín, Mária Halenárová, Henrieta Harcsová

Abstrakt

Pandémia COVID-19 mala okamžitý negatívny vplyv na sektor cestovného ruchu – a to na medzinárodnej aj národnej úrovni. Počet ubytovacích zariadení zaznamenával v predpandemickom období stály rastúci trend. Predpoklad svetových organizácií zameraných na cestovný ruch bol, že v období pandémie a po nej dôjde k poklesu tohto trendu. Cieľom príspevku je zmerať vplyv pandémie COVID-19 na ubytovacie zariadenia v krajinách V4 a určiť prognózu ich budúceho vývoja. Na splnenie hlavného cieľa boli použité sekundárne údaje z Európskeho štatistického úradu (EUROSTAT) za roky 2011 – 2020. Ubytovacie zariadenia v predpandemickom období vykazovali stály rastúci trend, pričom výsledky prognózy vývoja počtu ubytovacích zariadení do budúcnosti naznačujú, že tento rastúci trend by mal pokračovať aj po pandemickom období.

Kľúčové slová

ubytovacie zariadenia, krajiny V4, cestovný ruch, COVID-19

Zdroj

ADF02

The Impact of the Covid-19 Pandemic on Accommodation Facilities in the V4 Countries - Current Situation and Development Perspectives / Adrián Čakanišín, Mária Halenárová, Henrieta Harcsová. - I-23-109-00, VEGA 1/0271/23. In: Ekonomické rozhlady : vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave = Economic Review: Scientific Journal of the University of Economics Bratislava. - Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 2024. - ISSN 0323-262X. - Roč. 53, č. 1 (2024), s. 4-21. [ČAKANIŠÍN, Adrián [33 %] - HALENÁROVÁ, Mária [34 %] - HARCSOVÁ, Henrieta [33 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Efektívnosť hotelových zariadení v Slovenskej republike počas multidimenzionálnej krízy

Adrián Čakanišin

Abstrakt

Vplyv multidimenzionálnej krízy postavil podniky v cestovnom ruchu do bezprecedentnej situácie. Na jednej strane opatrenia počas pandémie, ktoré obmedzili cestovanie a na druhej strane rast cien energií spôsobili, že hotelové zariadenia zažívali vysokú mieru neistoty a rizika. Cieľom článku je určiť hospodársku efektívnosť hotelových zariadení v Slovenskej republike na základe vybraných ukazovateľov rentability. Pod silným vplyvom pandemickej situácie boli v roku 2021 dosiahnuté negatívne hodnoty všetkých analyzovaných ukazovateľov rentability. Hotelové spoločnosti dosiahli úplne negatívne hodnoty ukazovateľov v tomto roku, hlavne v dôsledku spomínaných opatrení. V nasledujúcom roku všetky ukazovatele dosiahli pozitívne hodnoty, avšak rentabilita všetkých porovnávaných ukazovateľov zostala na nízkej úrovni. Článok obsahuje aj zoznamy TOP 10 najlepších hotelových zariadení v Slovenskej republike, ktoré dosiahli pozitívne hodnoty v sledovanom období. Medzi najlepšími spoločnosťami, ktoré sa v zoznamoch umiestnili viac ako raz, sú Michael's Palace Hotel s.r.o. a Letisko Mlynica s.r.o., ktoré sa zaradili medzi TOP 10 hotelových zariadení v oboch časových obdobiach.

Kľúčové slová

hotelové zariadenia, krízové situácie, hospodárska efektívnosť, multidimenzionálna kríza

Zdroj

ADF05

The Economic Efficiency of Hotel Facilities in Slovak Republic During Multidimensional Crisis / Adrián Čakanišin. - VEGA 1/0271/23. In: Studia commercialia Bratislavensia [elektronický zdroj] : Scientific Journal of Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. - Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 2024. - ISSN 1339-3081. - Roč. 17, č. 1 (2024), s. 11-21. [ČAKANIŠIN, Adrián [100 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Slovenský kúpeľný cestovný ruch: Komplexné zhodnotenie jeho potenciálu a výziev

Mária Halenárová

Abstrakt

Slovenské kúpele sú vzácne a jedinečné vďaka zloženiu minerálnych a termálnych prameňov a inovatívnym službám pri liečbe post-covid syndrómu. Najvýznamnejší rozvoj kúpeľného cestovného ruchu sa začal až v roku 1989. Na určenie vývoja potenciálu kúpeľného cestovného ruchu boli použité ročné správy 23 skúmaných kúpeľov na Slovensku za roky 2005-2022. Pri zbere a spracovaní informácií a dát boli využité základné vedecké výskumné metódy, ako sú analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, opis, abstrakcia a analógia. Spracovanie prognóz vybraných ukazovateľov výkonnosti bolo realizované v štatistickom programe Stat-Graphics19 s údajmi za roky 2007-2022, pričom prognóza bola stanovená do roku 2035. Výsledky výskumu poukazujú na dlhodobý potenciál kúpeľníctva na Slovensku, ale aj na hrozby, ktoré ohrozujú predaj a návštevnosť kúpeľov. Ide predovšetkým o nedostatok zdravotníckeho personálu a rastúcu konkurenciu v rámci Európskej únie. Prognózy naznačujú stabilný ročný počet prenocovaní klientov v kúpeľoch.

Kľúčové slová

kúpeľný cestovný ruch, potenciál, Slovensko, prognóza

Zdroj

ADF06

Slovakia's SPA Tourism: A Comprehensive Evaluation of Its Potential and Challenges / Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: Studia commercialia Bratislavensia [elektronický zdroj] : Scientific Journal of Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. - Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 2024. - ISSN 1339-3081. - Roč. 17, č. 1 (2024), s. 22-33. [HALENÁROVÁ, Mária [100 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Hodnotenie kvality podnikateľského prostredia na Slovensku

Adrián Čakanišin, Mária Halenárová

Abstrakt

Vysokokvalitné podnikateľské prostredie vytvára podmienky pre hospodársky rast ekonomiky štátu na medzinárodnej úrovni. Úroveň kvality podnikateľského prostredia ovplyvňuje niekoľko faktorov, ktoré naň pôsobia pozitívne aj negatívne. Kvalita podnikateľského prostredia zároveň odráža mieru zapojenia jednotlivých aktérov, ktorí ho formujú. Cieľom článku je identifikovať hodnotenie kvality podnikateľského prostredia Slovenskej republiky na základe vybraných indexov a zhrnúť jeho pozitívne a negatívne zložky. Ako hlavná metóda bola použitá komparatívna metóda. Slovenská republika dosahuje rastúci trend v hodnotení kvality podnikateľského prostredia, pričom faktory hodnotenia kvality sa rok čo rok zlepšujú. Výsledky ukazujú, že hlavnými negatívnymi faktormi sú byrokracia, korupcia a dysfunkčné verejné inštitúcie. Medzi najvýraznejšie pozitíva podnikateľského prostredia na Slovensku patrí predovšetkým kvalita a dostupnosť vzdelania, odmeňovanie zamestnancov, makroekonomická stabilita a stabilita meny a výmenného kurzu.

Kľúčové slová

podnikateľské prostredie, Slovensko, podnikateľský index, kvalita podnikateľského prostredia

Zdroj

ADF08

Quality Assessment of Slovak Business Environment / Adrián Čakanišin, Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: Studia commercialia Bratislavensia [elektronický zdroj] : Scientific Journal of Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. - Bratislava : Ekonomická univerzita v Bratislave, 2024. - ISSN 1339-3081. - Roč. 17, č. Special Issue (2024), s. 40-49. [ČAKANIŠIN, Adrián [50 %] - HALENÁROVÁ, Mária [50 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Charakteristiky inovačných systémov v cestovnom ruchu v členských štátoch Európskej únie

Henrieta Harcsová

Abstrakt

Článok poskytuje dôkladnú analýzu teoretických základov a špecifických charakteristík inovačných systémov v sektore cestovného ruchu v členských štátoch Európskej únie. Skúma funkcie, aktérov a prvky, ktoré tieto systémy formujú, s dôrazom na ich jedinečné prispôsobenia a implementácie v jednotlivých krajinách. Štúdia zdôrazňuje úlohy rôznych inovačných aktérov v cestovnom ruchu a ich spoluprácu pri podpore hospodárskeho rastu a technologickej integrácie. Skúmaním interakcií a štrukturálnych komponentov týchto systémov článok odhaľuje kľúčové vzory a rozdiely, čím poskytuje hlbšie pochopenie dynamiky inovácií v rámci európskeho cestovného ruchu. Táto analýza nielen rozvíja teoretické poznatky, ale zároveň pomáha pri tvorbe politík, s cieľom optimalizovať inovačné kapacity európskeho sektora.

Kľúčové slová

inovačné systémy, Európska únia, sektor cestovného ruchu, tvorba politík

Zdroj

ADF10

Characteristics of Innovation Systems in Tourism Within European Union Member States / Henrieta Harcsová. - I-24-106-00, VEGA 1/0271/23. In: Studia commercialia Bratislavensia [elektronický zdroj] : Scientific Journal of Faculty of Commerce, University of Economics in Bratislava : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave. - Bratislava : Ekonická univerzita v Bratislave, 2024. - ISSN 1339-3081. - Roč. 17, č. Special Issue (2024), s. 103-112. [HARCSOVÁ, Henrieta [100 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Zdroje financovania kúpeľného cestovného ruchu v Slovenskej republike

Jozef Gáll, Viera Kubičková, Kristína Karovičová

Abstrakt

Táto štúdia sa zaoberá analýzou zdrojov financovania kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku, so zameraním na vývoj financovania prostredníctvom zdravotných poisťovní v rokoch 2009 – 2022. Skúma dopad politických a ekonomických zmien na vlastníctvo a prevádzku kúpeľných zariadení. Štúdia sa sústreďuje na vzťah medzi výdavkami zdravotných poisťovní na kúpeľnú starostlivosť a príjmami kúpeľných spoločností, pričom analyzuje aj rozdiely vo financovaní kúpeľnej liečby zo strany poisťovní a samoplatcov. Pomocou korelačnej analýzy bola identifikovaná súvislosť medzi týmito ukazovateľmi. Výsledky ukazujú, že po pandémii COVID-19 došlo k výraznému poklesu počtu pacientov, najmä zo zahraničia, a rastúci podiel samoplatcov naznačuje zmenu v dopyte po kúpeľných službách. Štúdia tiež poskytuje pohľad na možnosti financovania kúpeľov prostredníctvom fondov EÚ a regionálnych príspevkov, čo je dôležité pre budúci rozvoj kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku.

Kľúčové slová

kúpeľný cestovný ruch, zdroje financovania, kúpeľné zariadenie

Zdroj

ADF13

The Sources of Funding for Spa Tourism in Slovak Republic / Jozef Gáll, Viera Kubičková, Kristína Karovičová. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 26-35. [GÁLL, Jozef [40 %] - KUBIČKOVÁ, Viera [40 %] - KAROVIČOVÁ, Kristína [20 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Hodnotenie kvality v kúpeľnom podniku

Miroslava Čukanová, Viera Kubičková, Monika Kochajdová

Abstrakt

Hodnotenie kvality v kúpeľnom podniku zohráva kľúčovú úlohu pri poskytovaní kvalitných služieb. Okrem hodnotenia kvality zo strany zákazníkov môže byť kvalita hodnotená podľa rôznych prvkov alebo ukazovateľov. Kvalita musí byť hodnotená pravidelne, aby manažment kúpeľného zariadenia mohol správne reagovať a zmierniť negatívne dopady, ako napríklad nízke mzdy zamestnancov alebo preťažený zdravotnícky personál. Významným zistením príspevku je výrazný rozdiel v hodnotení prvkov kvality medzi porovnávanými kúpeľnými podnikmi Dudince a Sliač. Účasť návštevníkov kúpeľov Sliač v roku 2022 bola výrazne nižšia v porovnaní s kúpeľmi Dudince. Ďalším zistením je nízke zaťaženie zdravotníckeho personálu v kúpeľoch Sliač, čo môže znamenať lepšiu kvalitu poskytovaných zdravotníckych služieb.

Kľúčové slová

cestovný ruch, kúpele, kvalita

Zdroj

ADF14

Hodnotenie kvality v kúpeľnom podniku = Evaluation of Quality in a Spa Enterprise / Miroslava Čukanová, Viera Kubičková, Monika Kochajdová. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 6-15. [ČUKANOVÁ, Miroslava [40 %] - KUBIČKOVÁ, Viera [40 %] - KOCHAJDOVÁ, Monika [20 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Analýza vybraných kúpeľných podnikov na Slovensku a v Poľsku: SWOT analýza

Mária Halenárová, Lucia Jurčovičová

Abstrakt

Zameranie tejto práce je na vybrané kúpeľné podniky na Slovensku a v Poľsku. Obe krajiny majú bohatú históriu kúpeľnej kultúry a podobné podnikateľské podmienky. Sú populárnymi destináciami pre liečebné pobyty a atraktívnymi miestami na rekreáciu. Cieľom tejto štúdie je identifikovať silné a slabé stránky vybraných kúpeľných podnikov na Slovensku a v Poľsku, ako aj príležitosti a hrozby ich činnosti na základe SWOT analýzy. Štúdia poskytuje pohľad na spoločné rysy a rozdiely analyzovaných atribútov vo vybraných subjektoch. Vybrané kúpeľné podniky sú Esplanade Ensana Health Spa Hotel a Polish Spa Łądek-Zdrój – Długopole – Zdrój Wojciech. Výsledky ukazujú, že obe krajiny čelia podobným hrozbám, ako je rastúca konkurencia a zmena preferencií spotrebiteľov.

Kľúčové slová

podniky, Slovensko, Poľsko, SWOT analýza, kúpele

Zdroj

ADF15

Analýza vybraných kúpeľných podnikov na Slovensku a v Poľsku: SWOT analýza = Analysis of Selected Spa Enterprises in Slovakia and Poland: A SWOT Analysis Approach / Mária Halenárová, Lucia Jurčovičová. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 36-44. [HALENÁROVÁ, Mária [80 %] - JURČOVIČOVÁ, Lucia [20 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Liečba post-covid syndrómu v kúpeľoch - príležitosť pre kúpeľný cestovný ruch

Viera Kubičková, Zuzana Hubčíková, Miroslava Čukanová

Abstrakt

Pandémia vytvorila pre kúpele aj nové príležitosti, najmä možnosť ponúkať nové liečebné balíčky pre post-covid syndróm. Na Slovensku bolo v roku 2021 liečených 1535 pacientov s týmto syndrómom v kúpeľoch, pričom v roku 2022 tento počet klesol na 1134 pacientov. Mnohé osoby mali problémy najmä s dýchacími cestami, kardiovaskulárnymi, neurologickými a pohybovými ťažkosťami. V dôsledku toho mnohé kúpele, na Slovensku aj v zahraničí, začali ponúkať balíčky zamerané výlučne na liečbu post-covid syndrómu. Porovnanie ukázalo, že kým slovenské kúpele sa hlavne sústreďujú na liečbu fyzických problémov, holistické liečebné balíčky sú veľmi populárne v zahraničí.

Kľúčové slová

cestovný ruch, kúpele, COVID-19

Zdroj

ADF16

Liečba post-Covid syndrómu v kúpeľoch - príležitosť pre kúpeľný cestovný ruch = Treatment of Post-COVID Syndrome in Spas - an Opportunity for Spa Tourism / Viera Kubičková, Zuzana Hubčíková, Miroslava Čukanová. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 71-79. [KUBIČKOVÁ, Viera [40 %] - HUBČÍKOVÁ, Zuzana [20 %] - ČUKANOVÁ, Miroslava [40 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Hodnotenie spokojnosti klientov kúpeľného podniku

Paulína Krnáčová, Viera Kubičková, Adam Krajčí

Abstrakt

Hlavným cieľom článku je zistiť úroveň spokojnosti klientov kúpeľov Trenčianske Teplice. Článok sa venuje hodnoteniu spokojnosti klientov kúpeľnej spoločnosti Kúpele Trenčianske Teplice na základe metodológie SERVQUAL modelu, ktorý slúžil ako inšpirácia pre posúdenie celkovej spokojnosti. Na základe primárneho výskumu zameraného na spokojnosť zákazníkov s rôznymi aspektmi služieb poskytovaných kúpeľnou spoločnosťou boli sledované päť dimenzií kvality služieb a pre každú dimenziu boli vypočítané skóre spokojnosti. Celkové skóre spokojnosti 2,56 zodpovedá vysokej úrovni spokojnosti klientov. Výsledky ukazujú, že klienti kúpeľnej spoločnosti sú najviac spokojní s dimenziami služieb ako empatia, istota a hmotné prejavy.

Kľúčové slová

spokojnosť zákazníka, SERVQUAL model, kúpele, kúpeľný cestovný ruch

Zdroj

ADF17

Hodnotenie spokojnosti klientov kúpeľného podniku = Evaluation of Client Satisfaction of the Spa Company / Paulína Krnáčová, Viera Kubičková, Adam Krajčí. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 45-53. [KRNÁČOVÁ, Paulína [40 %] - KUBIČKOVÁ, Viera [40 %] - KRAJČI, Adam [20 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Marketingová komunikácia spoločnosti Slovenské liečebné kúpele Piešťany

Ladislav Mura, Nikoleta Fusková, Alexander Frasch

Abstrakt

Spoločnosť Slovenské liečebné kúpele Piešťany má veľmi významné postavenie v histórii kúpeľníctva. Preto je mimoriadne dôležité, aby spoločnosť optimalizovala svoju marketingovú komunikáciu tak, aby bola čo najefektívnejšia. Cieľom príspevku je vyhodnotiť marketingovú komunikáciu spoločnosti Spa Piešťany a navrhnúť opatrenia na jej zlepšenie. Na splnenie tohto cieľa boli prevažne použité metódy kvantitatívneho výskumu a analýzy, ako aj nástroj Semrush. Prieskum ukázal, že hoci kúpele Piešťany aktívne propagujú svoje služby na sociálnych sieťach a webovej stránke, dve tretiny respondentov si ich marketing nevšimli, čo môže byť spôsobené fenoménom tzv. „banner blindness“. Spoločnosť by mala zlepšiť online propagáciu pre mladšiu vekovú skupinu a optimalizovať obsah na platformách ako YouTube, so zameraním na zdravie mladých ľudí a zákaznícku skúsenosť. Ďalej by mala zvýšiť svoju reklamnú prítomnosť v tlačенých médiách a televízii a zvážiť spoluprácu s lekármi, ktorí by sprostredkovali liečebné pobyty.

Kľúčové slová

SPA Piešťany, marketing, marketingová komunikácia

Zdroj

ADF19

Marketingová komunikácia spoločnosti Slovenské liečebné kúpele Piešťan = Marketing Communication of The Slovak Medical Spa Piešťany / Ladislav Mura, Nikoleta Fusková, Alexander Frasch. - VEGA 1/0271/23.

In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 101-115. [MURA, Ladislav [40 %] - FUSKOVÁ, Nikoleta [20 %] - FRASCH, Alexander [40 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Negatívne dopady pandémie na kúpeľný cestovný ruch – ohrozenia pre kúpeľný cestovný ruch

Viera Kubičková, Zuzana Hubčíková, Miroslava Čukanová

Abstrakt

V dôsledku pandémie Covid-19 museli byť kúpele na Slovensku počas prvých mesiacov pandémie úplne zatvorené, pričom podobná situácia nastala aj v zahraničí. Na rozdiel od slovenských kúpeľov sa mnohým zahraničným kúpeľom podarilo rýchlo prispôsobiť danej situácii a začali ponúkať iné typy služieb, aby si klienti mohli udržať kondíciu. V dôsledku pandémie sa postupne otvorili aj príležitosti na ponuku nových liečebných balíčkov pre postcovidový syndróm. Vzhľadom na rastúcu incidenciu ochorení, ako sú depresia, úzkosť alebo iné psychologické problémy, mohli slovenské kúpele rozšíriť ponuku liečebných programov a balíčkov zameraných na tieto problémy a stať sa tak dostupným miestom pre liečbu a prevenciu.

Kľúčové slová

cestovný ruch, kúpele, COVID-19

Zdroj

ADF20

Negatívne dopady pandémie na kúpeľný cestovný ruch – ohrozenia pre kúpeľný cestovný ruch = *Negative Impacts of the Pandemic on Spa Tourism - Threats to Spa Tourism* / Viera Kubičková, Zuzana Hubčíková, Miroslava Čukanová. - VEGA 1/0271/23. In: *Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj* = *The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal*. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 54-70. [KUBIČKOVÁ, Viera [40 %] - HUBČÍKOVÁ, Zuzana [20 %] - ČUKANOVÁ, Miroslava [40 %]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Inovačný potenciál kúpeľného cestovného ruchu

Lenka Pekarovičová, Viera Kubičková

Abstrakt

Cieľom tohto článku je vytvoriť model na hodnotenie inovačného potenciálu kúpeľného podniku. Model poskytuje odporúčania pre manažérov, podnikateľov a ďalších zainteresovaných aktérov v kúpeľníctve, aby efektívnejšie využívali možnosti inovácií vďaka správne hodnoteniu inovačného potenciálu. Článok je založený na poznatkoch a štúdiách autorov zaoberajúcich sa problematikou inovácií a inovačného potenciálu v rôznych kontextoch. Ako hlavná metóda bola použitá Delphi metóda. Boli realizované primárny prieskum medzi expertmi a zástupcami v oblasti kúpeľného cestovného ruchu, na základe čoho bol navrhnutý model hodnotenia inovačného potenciálu kúpeľného podniku s hlavnými prvkami: ľudský kapitál, finančné zdroje, spolupráca, infraštruktúra a know-how. Model obsahuje celkovo 31 indikátorov na hodnotenie jednotlivých prvkov.

Kľúčové slová

kúpeľný cestovný ruch, kúpeľný podnik, inovačný potenciál

Zdroj

ADF21

Inovačný potenciál kúpeľného cestovného ruchu = Innovation Potential of Spa Tourism / Lenka Pekarovičová, Viera Kubičková. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 124-136. [PEKAROVIČOVÁ, Lenka [60 %] - KUBIČKOVÁ, Viera [40 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Ekonomické efekty kúpeľného cestovného ruchu

Anna Micháľková, Kevin Haring, Jozef Gáll

Abstrakt

Táto štúdia skúma ekonomické prínosy kúpeľného cestovného ruchu na dvoch vybraných kúpeľných lokalitách na Slovensku – Kúpele Piešťany a Kúpele Kováčová. Cieľom výskumu bolo preskúmať ekonomické efekty kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku v určených lokalitách – Kúpele Kováčová a Kúpele Piešťany na základe vybraných ekonomických ukazovateľov. Primárny zber údajov prebehol formou dotazníkového prieskumu, kde boli hodnotené priemerné výdavky na dopravu, ubytovanie, služby a ďalšie výdavky v týchto kúpeľných zariadeniach. Na základe výsledkov bolo zistené, že kúpele v mestskom prostredí (Piešťany) generujú vyššie výdavky na osobu v porovnaní s vidieckymi kúpeľmi (Kováčová), avšak oba regióny profitujú z multiplikačných efektov cestovného ruchu. Výskum ukázal, že kúpeľný cestovný ruch má významný pozitívny vplyv na regionálnu ekonomiku, generuje nielen vyššie objemy produkcie, ale aj pracovné miesta.

Kľúčové slová

ekonomické efekty, kúpeľný priemysel, multiplikačné efekty, Slovensko, kúpeľný cestovný ruch

Zdroj

ADF22

Economic Effects of Spa Tourism / Anna Micháľková, Kevin Haring, Jozef Gáll. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 91-100. [MICHÁLKOVÁ, Anna [40 %] - HARING, Kevin [20 %] - GÁLL, Jozef [40 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Manažment rozvoja kúpeľov Nimnica

Ladislav Mura, Lucia Pagáčová, Jozef Gáll

Abstrakt

Tento článok hodnotí manažment ďalšieho rozvoja Kúpeľov Nimnica, ktoré predstavujú významný subjekt v slovenskom kúpeľnom a wellness sektore cestovného ruchu. V kontexte rastúceho dopytu po relaxačných a zdravotných službách sú efektívny manažment a prispôsobenie sa súčasným trendom nevyhnutné pre udržanie konkurencieschopnosti a zabezpečenie dlhodobého úspechu. Prostredníctvom kvalitatívneho výskumného prieskumu sme analyzovali spokojnosť návštevníkov kúpeľov a získali ich návrhy na zlepšenie. Prieskum, realizovaný s 166 respondentmi, odhalil vysokú úroveň spokojnosti so službami, ale zároveň poukázal na oblasti na rozvoj, ako je modernizácia infraštruktúry, doplnenie väčšieho množstva wellness a fitness zariadení a zlepšenie marketingového pôsobenia. Respondenti vyjadrili záujem o zmodernizovanú bazénovú časť, nové wellness programy a lepšie kultúrne a rekreačné aktivity. Výsledky tejto štúdie zdôrazňujú význam neustálych investícií do kúpeľných zariadení a zlepšenej komunikácie so zákazníkmi na posilnenie konkurenčnej pozície Kúpeľov Nimnica na trhu.

Kľúčové slová

manažment, rozvoj, balneológia, kúpele, Nimnica

Zdroj

ADF23

Spa Development Management Nimnica / Ladislav Mura, Lucia Pagáčová, Jozef Gáll. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 2 (2024), s. 116-123. [MURA, Ladislav [40 %] - PAGÁČOVÁ, Lucia [20 %] - GÁLL, Jozef [40 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Členstvo kúpeľov v oblastných organizáciách cestovného ruchu: Analýza a perspektívy

Jerguš Horský, Henrieta Harcová

Abstrakt

Cieľom tohto článku je analyzovať a vyhodnotiť súčasný stav členstva slovenských kúpeľov v oblastných organizáciách cestovného ruchu (OOCR). Kúpele na Slovensku predstavujú významnú súčasť cestovného ruchu, prispievajú k regionálnemu rozvoju a podporujú domácu aj medzinárodnú turistiku. Napriek týmto výhodám sa zistilo, že až 66 % kúpeľných podnikov, ktoré sú členmi Slovenskej kúpeľnej asociácie, nie je zapojených do OOCR. Tento článok poskytuje podrobné hodnotenie členstva podľa administratívnych regiónov a skúma faktory, ktoré môžu ovplyvniť rozhodnutie kúpeľov nepripojiť sa k týmto organizáciám. Článok zároveň predstavuje odporúčania pre OOCR a kúpeľné podniky s cieľom zlepšiť spoluprácu, ktorá by mohla prispieť k posilneniu cestovného ruchu a podpore udržateľného rozvoja kúpeľného sektora cestovného ruchu na Slovensku.

Kľúčové slová

cestovný ruch, kúpele, oblastné organizácie cestovného ruchu, členstvo

Zdroj

ADF25

Členstvo kúpeľov v oblastných organizáciách cestovného ruchu: Analýza a perspektívy = Membership of Slovak Spas in Regional Tourism Organizations: Analysis and Perspectives / Jerguš Horský, Henrieta Harcová. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 3 (2024), s. 56-65. [HORSKÝ, Jerguš [50 %] - HARCOVÁ, Henrieta [50 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Štátna podpora MSP v cestovnom ruchu počas pandémie ochorenia COVID-19 v krajinách V4 – vybrané aspekty

Adrián Čakanišin

Abstrakt

Pandémia COVID-19 výrazne zasiahla malé a stredné podniky (MSP), najmä v sektore cestovného ruchu, ktorý čelil výraznému poklesu dopytu a príjmov. MSP zohrávajú kľúčovú úlohu v európskej ekonomike, predstavujú 99 % podnikov a významne prispievajú k zamestnanosti a hospodárskemu rastu. Cieľom článku je identifikovať a porovnať podporné opatrenia prijaté pre MSP v sektore cestovného ruchu v krajinách V4 počas pandémie COVID-19. Analýza ukázala, že všetky krajiny V4 implementovali kombináciu finančných a nefinančných opatrení na zmiernenie dopadov pandémie na MSP. Patria sem príspevky na mzdy, daňové úľavy, finančné granty a špecifické podporné programy na zabezpečenie kontinuity podnikania. Rozdiely v rozsahu a implementácii opatrení odrážali jedinečné priority a zdroje každej krajiny. Celkovo prijaté politiky pomohli stabilizovať MSP, zachovať zamestnanosť a zmierniť finančné ťažkosti v sektore cestovného ruchu. Opatrenia vytvorili základy pre postupné oživenie a budúcu odolnosť sektora v postpandemickom období.

Kľúčové slová

COVID-19, krajiny V4, MSP, štátna podpora, cestovný ruch

Zdroj

ADF26

Štátna podpora MSP v cestovnom ruchu počas pandémie ochorenia COVID-19 v krajinách V4 – vybrané aspekty = State Support for SME's in Tourism Industry During COVID-19 Pandemic in V4 Countries – Chosen Aspects. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2024. - ISSN 2453-9988. - Roč. 16, č. 3 (2024), s. 31-44. [ČAKANIŠIN, Adrián [100 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Inovačná politika a inovačné systémy v kúpeľných podnikoch

Henrieta Harcová, Stanislav Rudý

Abstrakt

Inovačná politika a inovačné systémy sú základnou jednotkou inovácií podnikov v odvetví cestovného ruchu. Tvoria ich siete mnohých aktérov a inštitúcií vo forme podnikov, organizácií a nakoniec zahŕňajú aj vlády. Vývoj technologických inovácií je veľmi rýchly, čo umožňuje úspešným kúpeľným podnikom rásť a posúvať sa dopredu rýchlejšie. Kúpeľná starostlivosť sa tak rozširuje a rastie a kúpeľné podniky na Slovensku sa stávajú konkurencieschopnými. Cieľom tohto článku je určiť súčasný stav kúpeľnej starostlivosti na Slovensku prostredníctvom inovačných systémov a politik v kúpeľnom cestovnom ruchu. Použitím správnej metodológie sme určili teoretické východiská inovačných systémov a inovačnej politiky a následne sme vo výsledkoch potvrdili ich úspešnosť v rozvoji kúpeľnej starostlivosti v kúpeľných podnikoch Slovenskej republiky. Na záver sme navrhli ďalšie možnosti výskumu v tejto oblasti.

Kľúčové slová

kúpeľné podniky, inovačné systémy, inovačná politika, cestovný ruch

Zdroj

ADF29 0296046

Inovačná politika a inovačné systémy v kúpeľných podnikoch = Innovation Policy and Innovation Systems in the Spa Enterprises / Henrieta Harcová, Stanislav Rudý. - PMVP I-23-109-00, VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2023. - ISSN 2453-9988. - Roč. 15, č. 1 (2023), s. 43-52. [HARCOVÁ, Henrieta [50 %] - RUDÝ, Stanislav [50 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Uvoľnenie potenciálu produktivity: Skúmanie prepojenia medzi produktivitou zamestnancov a zamestnanosťou v kúpeľnom cestovnom ruchu Slovenskej republiky

Mária Halenárová, Jozef Gáll

Abstrakt

Kúpeľníctvo na Slovensku má dlhoročnú tradíciu využívania minerálnych prameňov a je vysoko konkurenčné. Produktivita a rozsah práce v tomto odvetví však neboli doteraz podrobne skúmané v odbornej literatúre. Nedávny článok si stanovil cieľ preskúmať, či existuje korelácia medzi pracovnou produktivitou a počtom zamestnancov v kúpeľných podnikoch. Na realizáciu tejto štúdie boli analyzované výročné správy 18 vybraných kúpeľných spoločností za obdobie 2013 – 2022. Pri skúmaní boli použité rôzne štatistické metódy, vrátane ANOVA, porovnávaní, syntézy, dedukcie a výpočtov časových radov. Výsledky štúdie naznačili, že pracovná produktivita a zamestnanosť nepreukázali štatisticky významný vzťah.

Kľúčové slová

produktivita, kúpeľný cestovný ruch, zamestnanosť

Zdroj

ADF32 0297910

Uvoľnenie potenciálu produktivity: Skúmanie prepojenia medzi produktivitou zamestnancov a zamestnanosťou v kúpeľnom cestovnom ruchu Slovenskej republiky = Unlocking Productivity Potential: Exploring the Nexus between Employee Productivity and Employment in the Spa Tourism of the Slovak Republic / Mária Halenárová, Jozef Gáll. - VEGA 1/0271/23. In: Ekonomika cestovného ruchu a podnikanie [elektronický zdroj] : vedecký časopis Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave : cestovný ruch - všeobecná ekonomika - obchod - služby - podnikanie - regionálny rozvoj = The Economy of Tourism and Entrepreneurship: Scientific Journal. - Bratislava : Katedra služieb a cestovného ruchu OBF EU, 2023. - ISSN 2453-9988. - Roč. 15, č. 2 (2023), s. 35-43. [HALENÁROVÁ, Mária [50 %] - GÁLL, Jozef [50 %]]

typ výstupu: článok; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Marketing v kúpeľníctve: Ako marketing ovplyvňuje výkonnosť kúpeľných podnikov na Slovensku?

Viera Kubičková, Jozef Gáll, Mária Halenárová

Abstrakt

Tento výskum sa zaoberá vplyvom marketingu na výkonnosť kúpeľných podnikov na Slovensku, sektora s bohatou historickou tradíciou a významným rastovým potenciálom. Cieľom štúdie je preskúmať úlohu marketingu v kúpeľníctve na Slovensku a jeho dopad na výkonnosť vybraných kúpeľných podnikov. Štúdia využíva regresnú analýzu v štatistickom softvéri R na vyhodnotenie finančných údajov z dvadsiatich piatich kúpeľných podnikov na Slovensku za obdobie 2012 až 2022, pričom analyzovaných bolo 198 dátových bodov. Okrem toho sa skúma využívanie platforiem sociálnych médií v marketingu kúpeľov prostredníctvom analýzy online komunikačných praktík vybraných slovenských kúpeľných podnikov a ich medzinárodných prototypov. Výsledky ukazujú, že hoci je využívanie sociálnych médií v marketingových stratégiách slovenských kúpeľov zatiaľ obmedzené, výdavky na marketing významne ovplyvňujú predaj týchto podnikov. To poukazuje na potenciál zlepšenia výkonnosti prostredníctvom strategickejšieho marketingu, najmä digitálnych kanálov. Limitáciou tejto štúdie je dostupnosť štatistických údajov v prostredí slovenských kúpeľných podnikov, čo významne obmedzuje výsledky výskumu. Zistenia zdôrazňujú význam efektívnej implementácie marketingu v slovenskom kúpeľníctve so špecifickým dôrazom na potrebu zvýšenej digitalizácie a využívania platforiem sociálnych médií. Tento pohľad je kľúčový pre kúpeľné podniky, ktoré chcú optimalizovať svoje marketingové úsilie a zvýšiť celkovú obchodnú výkonnosť.

Kľúčové slová

efektivita, marketing, výkonnosť, predaj, Slovensko, kúpele, cestovný ruch

Zdroj

ADM01

Marketing in the Spa Industry: How Does Marketing Affect the Performance of Spa Businesses in Slovakia? / Viera Kubičková, Jozef Gáll, Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: *International Journal of Innovative Research and Scientific Studies [elektronický zdroj]*. - New York : Innovative Research Publishing. - ISSN 2617-6548. - Vol. 8, no. 1 (2025), pp. 248-260. [KUBIČKOVÁ, Viera [40 %] - GÁLL, Jozef [40 %] - HALENÁROVÁ, Mária [20 %]] (2024: 0.197-SJR, Q3-SJR Best Q)

typ výstupu: článok; výstup: zahraničný; Registrované v databáze: SCOPUS; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Skúmanie vplyvu socioekonomických faktorov na spotrebu kúpeľných služieb na Slovensku

Lenka Pekarovičová, Viera Kubičková

Abstrakt

Kúpeľný cestovný ruch na Slovensku predstavuje významnú súčasť cestovného ruchu krajiny, priťahujúc domácich aj zahraničných návštevníkov vďaka svojim jedinečným prírodným liečebným zdrojom. Cieľom tejto štúdie je analyzovať vplyv vybraných socioekonomických faktorov – konkrétne počtu odliečených pacientov, strednej dĺžky života pri narodení a priemerného disponibilného príjmu – na spotrebu kúpeľných služieb. Regresná analýza odhalila štatisticky významný pozitívny vplyv počtu odliečených pacientov a disponibilného príjmu na spotrebu kúpeľných služieb, zatiaľ čo stredná dĺžka života pri narodení vykazovala štatisticky významný negatívny vplyv. Validita a robustnosť modelu boli potvrdené testami stacionarity a heteroskedasticity. Tieto zistenia môžu slúžiť ako základ pre efektívne plánovanie a rozvoj kúpeľných služieb v súlade so súčasnými trendmi a potrebami trhu.

Kľúčové slová

spotreba kúpeľných služieb, socioekonomické faktory, kúpeľný cestovný ruch

Zdroj

AFC01

Exploring the Impact of Socioeconomic Factors on the Consumption of Spa Services in Slovakia / Lenka Pekarovičová, Viera Kubičková. - VEGA 1/0271/23. In: Central and Eastern Europe in the Changing Business Environment [elektronický zdroj] : 25th International Joint Conference : Proceedings : 22 - 23 May 2025, Prague, Czech Republic - Bratislava, Slovakia / Compiled by: Lucia Uderianová, Martin Schmidt ; Reviewers: Issam Abdallah Kareem, Artem Artiukhov ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, Bratislava University of Economics and Business, 2025. - ISBN 978-80-225-5225-7. - ISSN 2453-6113. - Pp. 264-272. [PEKAROVIČOVÁ, Lenka [50 %] - KUBIČKOVÁ, Viera [50 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Monte Carlo ako metóda pre skúmanie zmien v podnikaní v cestovnom ruchu na Slovensku

Adrián Čakanišín, Mária Halenárová

Abstrakt

Podnikateľské prostredie v cestovnom ruchu zahŕňa súbor faktorov, ktoré ovplyvňujú zakladanie, rozvoj a udržateľnosť podnikov v tomto sektore, vrátane ekonomických, legislatívnych a trhových podmienok. Dynamika tohto prostredia je kľúčová pre ekonomickú stabilitu sektora. Hlavným cieľom tohto článku je modelovať vývoj zakladania a zatvárania podnikov v cestovnom ruchu na základe historických údajov a vplyvu vybraných faktorov. Dáta použité v štúdií boli získané od Štatistického úradu Slovenskej republiky na požiadanie. Na dosiahnutie cieľa boli využité korelačná a regresná analýza na skúmanie vzťahov medzi ekonomickými premennými, pričom Monte Carlo simulácia bola použitá na predikciu budúcich trendov podnikateľskej aktivity. Výsledky naznačili, že existujú iba mierne štatisticky významné vzťahy medzi ekonomickými faktormi a zakladaním či zatváraním podnikov. Výdavky domácich turistov vykázali slabú pozitívnu koreláciu so zakladaním podnikov, zatiaľ čo výdavky na inbound cestovný ruch mali opačný efekt. Monte Carlo simulácia naznačila, že pri predpoklade pokračovania historických trendov sa počet novo založených podnikov stabilizuje okolo 7 500 ročne, zatiaľ čo počet zatvorených podnikov bude približne 6 000 ročne. Extrémne scenáre ukázali, že ekonomické výkyvy môžu viesť k výrazným odchýlkam, pričom pesimistický scenár predpokladá vyšší počet zatvorených podnikov a optimistický scenár naznačuje priaznivejší sektorový vývoj.

Kľúčové slová

podnikanie v cestovnom ruchu, dynamika podnikania v cestovnom ruchu, metóda Monte Carlo, Slovensko, rozvoj

Zdroj

AFC02

Monte Carlo as a Method for Examining of Business Changes in Tourism in Slovakia / Adrián Čakanišín, Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: Central and Eastern Europe in the Changing Business Environment [elektronický zdroj] : 25th International Joint Conference : Proceedings : 22 - 23 May 2025, Prague, Czech Republic - Bratislava, Slovakia / Compiled by: Lucia Uderianová, Martin Schmidt ; Reviewers: Issam Abdallah Kareem, Artem Artiukhov ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, Bratislava University of Economics and Business, 2025. - ISBN 978-80-225-5225-7. - ISSN 2453-6113. - Pp. 50-63. [ČAKANIŠÍN, Adrián [50 %] - HALENÁROVÁ, Mária [50 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Vplyv výskumu a vývoja na produktivitu v cestovnom ruchu pred pandémiou COVID-19

Adrián Čakanišin, Mária Halenárová, Henrieta Harcsová

Abstrakt

Rast sektorov v hospodárstve krajiny je do určitej miery ovplyvnený schopnosťou inovovať. Cestovný ruch predstavuje odvetvie s nízkou znalostnou náročnosťou. Napriek tomu môže cestovný ruch potenciálne prispieť k efektom inovačného prostredia, v ktorom pôsobí. Cieľom článku je identifikovať vzťah medzi investíciami do výskumu a vývoja a pracovnou produktivitou v cestovnom ruchu. Regresná analýza v šiestich vybraných krajinách Európskej únie – Česká republika, Slovenská republika, Litva, Rakúsko, Chorvátsko, Nórsko a krajina mimo EÚ – Veľká Británia, napĺňa cieľ príspevku. Ako referenčné obdobie boli zvolené roky 2013–2020 na základe dostupných údajov. Ekonomický rast cestovného ruchu je do určitej miery ovplyvnený inovačným prostredím, v ktorom sa nachádza. Výsledky štúdie ukazujú jasnú závislosť medzi úrovňou investícií do výskumu a vývoja a pracovnou produktivitou v cestovnom ruchu v skúmaných krajinách.

Kľúčové slová

pracovný trh, produktivita, výskum a vývoj, rozvoj, investície, cestovný ruch

Zdroj

AFC05

The Impact of Research and Development Initiatives on Labor Productivity in the Tourism Industry before Covid-19 Pandemic / Adrián Čakanišin, Mária Halenárová, Henrieta Harcsová. - VEGA 1/0271/23. In: Business and Management 2024 [elektronický zdroj] : 14th International Scientific Conference : May 16–17, 2024, Vilnius, Lithuania. - Vilnius : Vilnius Gediminas Technical University, 2024. - ISBN 978-609-476-363-2. - ISSN 2029-4441. - Pp. 88-95. [ČAKANIŠIN, Adrián [33 %] - HALENÁROVÁ, Mária [33 %] - HARCISOVÁ, Henrieta [34 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: zahraničný; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Abstrakt

Liečebný a wellness cestovný ruch má významný ekonomický prínos pre lokálne a regionálne hospodárstvo. Generuje príjmy z cestovného ruchu, vytvára pracovné miesta, podporuje rozvoj infraštruktúry, zvyšuje daňové príjmy a stimuluje miestne podniky. Tento typ cestovného ruchu môže mať trvalý a pozitívny vplyv na ekonomický rozvoj regiónov, v ktorých sa nachádzajú kúpele. Hlavným cieľom predloženého článku je ekonomická analýza a porovnanie vybraných kúpeľných organizácií pôsobiacich na Slovensku na základe sekundárnych dát a hodnotenie aktivít vybraných kúpeľných organizácií na Medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR. Na dosiahnutie tohto cieľa sme využili metodologický prístup zahŕňajúci analýzu sekundárnych dát týkajúcich sa ekonomického vplyvu kúpeľného cestovného ruchu, nasledovanú analýzou a porovnaním primárnych zdrojov získaných prostredníctvom hĺbkových rozhovorov. Hlavné zistenia zahŕňajú vysoký podiel návštevníkov kúpeľného cestovného ruchu na celkovom cestovnom ruchu v Slovenskej republike a rastúci podiel tržieb generovaných kúpeľným cestovným ruchom na celkových tržbách z cestovného ruchu. Rovnako výsledky poukazujú na záujem vybraných kúpeľných subjektov o účasť na medzinárodných veľtrhoch cestovného ruchu, ako aj na relatívne vysoké náklady v súvislosti s ich účasťou na ITF SLOVAKIATOUR.

Kľúčové slová

kúpeľný cestovný ruch, kúpele, činnosť kúpeľných organizácií, veľtrh cestovného ruchu, marketing, náklady, porovnanie

Zdroj

AFC07

The Presence of Selected Spas at the ITF SlovakiaTour Tourism Fair / Alexander Frasch, Jozef Gáll, Samuel Chlpek. - VEGA 1/0271/23. In: Current Trends in Spa, Hotel and Tourism : 11th International Scientific Conference : "Tourism in Times of Dynamic Changes in the Environment", Jelenia Góra 2023 / Proceedings Editors: Izabela Michalska-Dudek, Piotr Gryszel; Reviewers: Piotr Gryszel, Izabela Michalska-Dudek ... [et al.]. - Wrocław : Wrocław University of Economics and Business, 2023. - ISBN 978-83-67899-21-5. - Pp. 34-44. [FRASCH, Alexander [34 %] - GÁLL, Jozef [33 %] - CHLPEK, Samuel [33 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: zahraničný; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Konkurenčná analýza kúpeľníctva na Slovensku: Kombinácia SWOT, EFE a IFE analýzy

Samuel Chlpek, Mária Halenárová

Abstrakt

Tento článok sa zaoberá kúpeľným cestovným ruchom na Slovensku a jeho významom pre zdravotnú starostlivosť, cestovný ruch a ekonomiku. Slovensko má bohatú históriu kúpeľníctva, ktorá siaha až do obdobia Uhorska. Sektor kúpeľného cestovného ruchu tvorí dôležitú súčasť verejného zdravotníctva a zohráva významnú úlohu aj v cestovnom ruchu. Kúpeľné mestá často predstavujú centrá ekonomickej, kultúrnej a sociálnej aktivity na Slovensku. Kúpeľný cestovný ruch má aj ekonomický a sociálno-politický význam. Medzi európskymi krajinami prebieha konkurenčný súboj v oblasti kúpeľníctva a kúpeľného cestovného ruchu. Kúpeľné zariadenia sa snažia prilákať mladších klientov a zlepšiť kvalitu poskytovaných služieb. Na druhej strane zastaralá a stagnujúca legislatíva brzdí rozvoj kúpeľov. Článok tiež rozoberá ekonomické problémy spojené s personálnym zabezpečením a inováciami v kúpeľných podnikoch. Analýza prostredia kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku je realizovaná pomocou bodovacieho systému, ktorý umožní stanoviť priority pre zlepšenie v tejto oblasti.

Kľúčové slová

kúpeľníctvo, analýza kúpeľníctva na Slovensku, marketingová analýza kúpeľníctva

Zdroj

AFD03

Competitive Analysis of Spa Industry in Slovakia: Combining SWOT, EFE and IFE Analysis / Samuel Chlpek, Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: EDAMBA 2023 [elektronický zdroj] : International Scientific Conference for Doctoral Students and Post-Doctoral Scholars : Conference Proceedings : University of Economics in Bratislava, Slovak Republic, 13-14 September 2023 / Editor: Frederika Petrovská ; Reviewers: Matej Lorko, Milan Oreský, Dušan Steinhäuser ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2024. - ISBN 978-80-225-5127-4. - Pp. 64-73. [CHLPEK, Samuel [50 %] - HALENÁROVÁ, Mária [50 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Aplikácia modelu hodnotenia inovačného potenciálu na vybrané kúpeľné podniky

Lenka Pekarovičová

Abstrakt

Cieľom tohto príspevku je overiť funkčnosť modelu hodnotenia inovačného potenciálu v praktickom prostredí na príklade troch vybraných kúpeľných podnikov. Prostredníctvom analýzy sekundárnych zdrojov, ako sú finančné výkazy a údaje zverejnené na webových stránkach a sociálnych sieťach vybraných subjektov sa skúma inovačný potenciál. Na základe dostupných zdrojov je model hodnotenia aplikovaný na porovnanie ukazovateľov, ktoré reflektujú inovačný potenciál kúpeľných podnikov. Výsledky naznačujú, že hoci model poskytuje určitý pohľad na inovačný potenciál, jeho účinnosť je obmedzená nedostatkom podrobných informácií. Príspevok zdôrazňuje potrebu, aby kúpeľné podniky zverejňovali širší rozsah údajov, čo by umožnilo presnejšie a komplexnejšie hodnotenie inovačného potenciálu.

Kľúčové slová

kúpeľný cestovný ruch, inovačný potenciál, hodnotiaci model

Zdroj

AFD05

Aplikácia modelu hodnotenia inovačného potenciálu na vybrané kúpeľné podniky = Application of the Innovation Potential Evaluation Model to sSelected SPA Enterprises / Lenka Pekarovičová. - VEGA 1/0271/23. In: MERKÚR 2024 : Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists : December 6, 2024, Bratislava, Slovak Republic / Compiled by: Ivan Hlavatý ; Reviewers: Dana Benešová, Peter Červenka, Miroslava Čukanová ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2024. - ISBN 978-80-225-5216-5. - Pp. 105-114. [PEKAROVIČOVÁ, Lenka [100 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Úloha vládnych politík pri podpore rozvoja kúpeľného turizmu na Slovensku: Kombinácia SWOT, EFE a IFE analýzy

Mária Halenárová

Abstrakt

Kúpeľný cestovný ruch, charakterizovaný wellness a terapeutickými praktikami využívajúcimi prírodné zdroje, ako sú minerálne pramene, zaznamenal celosvetovo významný rast. Vládne politiky zohrávajú kľúčovú úlohu pri formovaní rozvoja tohto sektora ovplyvňovaním infraštruktúry, regulačných rámcov a finančných stimulov. Vládna podpora viedla k výrazným investíciám do infraštruktúry a zachovania kúpeľných zariadení, čo posilnilo globálnu pozíciu Slovenska ako kúpeľnej destinácie. Napriek tomu pretrvávajúce výzvy, ako byrokratická neefektívnosť a nedostatočné financovanie menších prevádzkovateľov, môžu brzdiť rast. Táto štúdia využíva SWOT, EFE a IFE analýzy na hodnotenie úlohy vládnych politík pri podpore kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku, pričom identifikuje silné stránky aj oblasti vyžadujúce zlepšenie. Zistenia ukazujú, že hoci Slovensko má pevný základ pre kúpeľný cestovný ruch, riešenie byrokratických omeškaní, zvyšovanie inovácií a prijatie moderných marketingových stratégií bude kľúčové pre zabezpečenie udržateľného rastu sektora a konkurencieschopnosti na globálnej úrovni.

Kľúčové slová

Slovensko, kúpele, vláda, SWOT analýza

Zdroj

AFD07

Role of Government Policies in Supporting Spa Tourism Development in Slovakia: Combining SWOT, EFE and IFE Analysis / Mária Halenárová. - VEGA 1/0271/23. In: MERKÚR 2024 : Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists : December 6, 2024, Bratislava, Slovak Republic / Compiled by: Ivan Hlavatý ; Reviewers: Dana Benešová, Peter Červenka, Miroslava Čukanová ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2024. - ISBN 978-80-225-5216-5. - Pp. 65-73. [HALENÁROVÁ, Mária [100 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Vplyv COVID-19 na vybrané ukazovatele kúpeľných podnikov v Slovenskej republike

Adrián Čakanišin

Abstrakt

Pandémia COVID-19 mala výrazný dopad na globálny cestovný ruch. Kúpeľné podniky, ktoré tvoria dôležitú súčasť slovenského cestovného ruchu, v tomto období krízy dosiahli svoje limity. Vývoj na úrovni týchto podnikov je špecifický pre daný sektor. Cieľom článku je určiť dopad pandémie COVID-19 na vybrané výkonnostné ukazovatele kúpeľných podnikov na Slovensku. Článok využíva metódy analýzy časových radov, ako sú miera rastu a základný index. Základ databázy tvoria údaje o výške dosiahnutých tržieb, počte dostupných lôžok, počte prenocovaní, počte návštevníkov a ďalšie. Pandémia COVID-19 takmer nemala vplyv na kapacitné ukazovatele kúpeľných podnikov. Naopak, výkonnostné ukazovatele zaznamenali vysokú mieru poklesu v dôsledku pandémie. Trend do budúcnosti naznačuje nižšiu mieru prenocovaní v ubytovaní kúpeľných zariadení a rozvoj domáceho cestovného ruchu na Slovensku.

Kľúčové slová

kúpele, Covid-19, kúpeľné podniky, Slovenská republika, pandémia

Zdroj

AFD09

Vplyv COVID-19 na vybrané ukazovatele kúpeľných podnikov v Slovenskej republike = The Impact of COVID-19 on Selected Characteristics of Spa Businesses in the Slovak Republic / Adrián Čakanišin. - PMVP I-23-109-00, VEGA I/0271/23. In: MERKÚR 2023 : Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists : December 8, 2023, Bratislava, Slovak Republic / Compiled by: Ivan Hlavatý ; Reviewers: Dana Benešová, Peter Červenka, Miroslava Čukanová ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2023. - ISBN 978-80-225-5112-0. - Pp. 50-59. [ČAKANIŠIN, Adrián [100 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Digitálna komunikácia slovenských kúpeľných podnikov: Analýza komunikácie na sociálnej sieti Facebook

Samuel Chlpek

Abstrakt

Článok sa zaoberá digitálnou komunikáciou slovenských kúpeľných podnikov na sociálnych sieťach Facebook a Instagram. Cieľom štúdie je analyzovať, ako tieto podniky využívajú populárne platformy na komunikáciu so svojimi cieľovými skupinami a aký je dopad ich komunikačných stratégií na online prítomnosť. Na zber a analýzu dát z verejných profilov slovenských kúpeľov na Facebooku bola použitá kombinácia kvantitatívnych a kvalitatívnych metód. Analýza zahŕňa obsahovú analýzu príspevkov, komentárov a interakcií s fanúšikmi. Výsledky štúdie poskytujú užitočné informácie o efektívnosti komunikácie slovenských kúpeľných podnikov na digitálnych platformách a ponúkajú odporúčania na zlepšenie ich online stratégií. Práca prispieva k lepšiemu pochopeniu digitálnej komunikácie v cestovnom ruchu a digitálneho marketingu.

Kľúčové slová

kúpeľný cestovný ruch, kúpele, marketing kúpeľných podnikov, digitálny marketing v cestovnom ruchu

Zdroj

AFD10

Digitálna komunikácia slovenských kúpeľných podnikov: Analýza komunikácie na sociálnej sieti Facebook = Slovak Spa Companies and their Digital Communication: Analysis of Social Network Facebook / Samuel Chlpek. - KEGA 029EU-4/2022, VEGA 1/0271/23. In: MERKÚR 2023 : Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists : December 8, 2023, Bratislava, Slovak Republic / Compiled by: Ivan Hlavatý ; Reviewers: Dana Benešová, Peter Červenka, Miroslava Čukanová ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2023. - ISBN 978-80-225-5112-0. - Pp. 60-72. [CHLPEK, Samuel [100 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Liečba post-covidového syndrómu ako inovatívne postupy v kúpeľníctve: The Slovak Spa Case

Mária Halenárová, Henrieta Harcsová

Abstrakt

Slovenské kúpeľníctvo je z pohľadu histórie a cestovného ruchu významné. Nie je obmedzené na sezónnosť a vplyv počasia. Pandémia Covid-19 negatívne ovplyvnila všetky kúpele na Slovensku z hľadiska návštevnosti a tržieb. Post-covid syndróm sa prejavuje u mnohých pacientov, ktorí prekonal ochorenie Covid-19. Kúpele na Slovensku zaviedli liečbu post-covid pacientov, ktorí trpia následkami tohto ochorenia. Ponúkajú svojim pacientom liečebné procedúry, ktoré im môžu pomôcť so zdravotnými následkami ochorenia Covid-19. Hlavným cieľom článku je identifikácia liečebných procedúr zameraných na post-covid syndróm vo vybraných kúpeľných podnikoch na Slovensku. Na naplnenie primárneho cieľa sme syntetizovali odbornú literatúru zaoberajúcu sa baneológiou a liečbou post-covid syndrómom. Sekundárne údaje boli získavané z internetových stránok vybraných kúpeľov na Slovensku. Výsledok výskumu bolo zistenie, že takmer všetky kúpeľné podniky na Slovensku sa zameriavajú na liečbu post-covid syndrómu a priniesla aj zvýšenie dlhodobých pobytov. Najrozšírenejšia liečebná procedúra je oxygenoterapia (23 kúpeľov), magnetoterapia (23 kúpeľov), pohybová aktivita a vodoliečba (28 kúpeľov).

Kľúčové slová

Post-covid syndróm, kúpeľný priemysel, slovenský kúpeľný priemysel, slovenské zdravotné poistenie

Zdroj

AFD11

Liečba post-covidového syndrómu ako inovatívne postupy v kúpeľníctve: The Slovak Spa Case = Treatment of post-Covid Syndrome as an Innovative Procedures in the Spa Industry: The Slovak Spa Case / Mária Halenárová, Henrieta Harcsová. - PMVP I-23-109-00, VEGA 1/0271/23. In: MERKÚR 2023 : Proceedings of the International Scientific Conference for PhD. Students and Young Scientists : December 8, 2023, Bratislava, Slovak Republic / Compiled by: Ivan Hlavatý ; Reviewers: Dana Benešová, Peter Červenka, Miroslava Čukanová ... [et al.]. - Bratislava : Vydavateľstvo EKONÓM, 2023. - ISBN 978-80-225-5112-0. - Pp. 102-112. [HALENÁROVÁ, Mária [50 %] - HARCISOVÁ, Henrieta [50 %]]

typ výstupu: príspevok z podujatia; výstup: domáci; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V2

Vplyv spolupráce na inovačnú výkonnosť kúpeľného cestovného ruchu v európskych destináciách

Viera Kubičková, Anna Micháľková, Jozef Gáll, Aida Pinos-Navarrete, Edianny Carballo-Cruz

Abstrakt

Článok sa zameriava na skúmanie vzťahov medzi rôznymi formami spolupráce kúpeľných podnikov a ich rôznymi oblasťami inovačnej výkonnosti, ako aj na ich prepojenia s rôznymi typmi inovácií. Štúdia vychádza z dostupnej literatúry a z prieskumov odborníkov uskutočnených v oblasti kúpeľného cestovného ruchu na Slovensku a v Španielsku – krajinách s odlišnými systémami financovania kúpeľníctva. Spolupráca kúpeľných podnikov má diferencovaný vplyv na ich inovačnú výkonnosť, pričom pri analýze jednotlivých premenných sa ukázal vysoký stupeň rozptylu korelačných koeficientov. Napriek tomu skúmané vzťahy potvrdzujú tvrdenia z odbornej literatúry o pozitívnej väzbe medzi spoluprácou a inováciami. Toto zistenie platí aj napriek tomu, že väčšina skúmaných väzieb nebola silná. Vyššie zistené vzťahy medzi spoluprácou a inovačnou výkonnosťou, ako aj silnejšie prepojenia medzi konkrétnymi formami partnerstiev v Španielsku, môžu naznačovať o niečo vyššiu úroveň inovačných ekosystémov v tejto krajine, spolu s väčším tlakom na inovácie a využívanie kolaboratívneho potenciálu. Na základe týchto zistení možno konštatovať, že spolupráca je neoddeliteľnou súčasťou inovačného ekosystému a mala by sa zohľadňovať pri tvorbe inovačných politík na národnej a regionálnej úrovni.

Kľúčové slová

spolupráca, kúpeľný cestovný ruch, inovácia, inovačný výkon, Slovensko, Španielsko

Zdroj

ADM02

Vplyv spolupráce na inovačnú výkonnosť kúpeľného cestovného ruchu v európskych destináciách = The impact of Cooperation on the Innovation Performance of Spa Tourism in European Destinations / Viera Kubičková, Anna Micháľková, Jozef Gáll, Aida Pinos-Navarrete, Edianny Carballo-Cruz. – VEGA 1/0271/23. In International Journal of Spa and Wellness. Abingdon : Routledge/Taylor & Francis Group. – ISSN 2472-1743. – Vol. Early access (2025), pp. [1-18]. [KUBIČKOVÁ, Viera [32 %] – MICHÁLKOVÁ, Anna [29 %] – GÁLL, Jozef [29 %] – PINOS-NAVARRETE, Aida [5 %] – CARBALLO-CRUZ, Edianny [5 %]]

typ výstupu: článok; výstup: zahraničný; Registrované v databáze: SCOPUS; oblasť výskumu: ekonómia a manažment; študijný odbor: ekonómia a manažment; Kategória publikácie od 2022: V3

Názov: Udržateľný rozvoj kúpeľného cestovného ruchu v SR

Vydal: Vydavateľstvo EKONÓM, Ekonomická univerzita v Bratislave,

Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava

Rok vydania: 2025

Predkladaná publikácia je dostupná iba v online verzii.

ISBN 978-80-225-5271-4